

ŽIVA ZAJEDNICA

Siječanj-veljača / Januar-Februar 1986.

D2384E

Broj **1-2** (68)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER

KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN

ERSCHEINUNGSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

*Vrijeme teče, prolazi sve,
Milost nam, Bože, daj,*

*Da živeći ne umremo,
Da svjetlost budeš nama*

Kršćanin živi od Božje blizine

Prekoračili smo prag Nove godine. Mnogi su to učinili opušteno, neki u dubokoj zabrinutosti, a neki opet s nadom i čvrstim pouzdanjem u srcu.

Upravo na prijelazu iz stare u novu godinu čovjek iskustveno doživljava svu prolaznost i nestalnost svoga života. U jednom psalmu i stoji: „Poput daška je čovjek, dani njegovi kao sjena nestaju”. Doista, vrijeme koje nam je Bog dao nestaje poput sjene. Stoga se mnogi s pravom pitaju: gdje su dani i sati prošle godine zapravo ostali?

Ako gledamo **natrag**, uradimo to sa **zahvalnošću**. Starozavjetni Propovjednik kaže: „Sve ima svoje vrijeme”. Postoji

(nastavak na sl. str.)

U ovom broju

● Provinciji 250 godina	str. 2 – 3
● Očima vjere	str. 4 – 5
● Molisanski Hrvati	str. 6
● Siksto V. i Hrvati	str. 7
● Za mlade	str. 8 – 9
● Regionalni sastanci	str. 10 – 11
● Iz naših misija	str. 12 – 19
● Fond za siromašne studente	str. 16 – 17
● Naši pokojnici	str. 20
● Socijalni savjetnik	str. 21
● Anonimno pismo	str. 22
● Kirchliche Integration der Ausländer	S. 23 – 24
● Hrvatska katolička riječ na WDR-u	str. 24

(nastavak s prednje str.)

vrijeme rađanja i umiranja, vrijeme sađenja i čupanja posađenog, vrijeme plača, smijeha, traženja i nalaženja. Bog je u protekloj godini bio s nama „navečer i izjutra i sigurno svakog dana” (D. Bonhoefer). Prošla nam je godina donosila radosti i tugu, brige i nadanja. Ali, ne zaboravimo, sve nam je to dolazilo iz dobre Božje ruke. Bog znađe i znao je što od nas može tražiti, koji križ možemo, odnosno ne možemo nositi. Bog zna dobro i ono što će nam sutra muke zadavati.

Gledamo li **naprijed**, neke od nas obuzima duboki strah. Kao da su izručeni strašnim događajima kojima uz najbolju volju ne znaju uzroka. Tjeskoba, i to ona egzistencijalna, zbog stanja u svijetu, obuzima mnoge ljude. No, unatoč prijetućim znacima, radosna Božja vijest navješćuje da na nadi, a ne na tjeskobi gradimo i živimo svoj ovozemaljski život: „U tvojoj je ruci sudbina moja” (Ps 31,16). Bogu pripadaju vremena; naše vrijeme i naš život također. On koji je radi nas ljudi čovjekom postao potiče nas: samo naprijed, ja sam s tobom, ja sam tvoje vrijeme, ja idem s tobom. Ja plačem tvojim suzama, plači i ti mojima. Ja sam tvoja radost, ne plaši se biti veseo. Ja tvoj put koracam s tobom. I kad ne znaš kako ćeš dalje, već si kod mene. Ja sam s tobom u tvojim tjeskobama, jer sam ih već otrpio (K. Rahner).

Zato s radošću i pouzdanjem smijemo pristupiti k obavezama i poslovima koje Bog pred nas stavlja i u ovoj godini. Svakome od nas oni su različiti. I za nas vrijedi ono što je Pavao napisao zajednici u Efezu: „Iskorišćujte vrijeme”.

Koristimo vrijeme dok ga imamo. Mi kršćani imamo razloga da na to svakog dana iznova mislimo, da o tom razmišljamo. I mi smo zaraženi duhom vremena: previše organiziramo, umjesto da molimo; protestiramo, umjesto da shvatimo kako je pravo i dobrota u ovom svijetu uvijek postrani; „borimo se” i zaboravljamo da nasljedovanje Isusa Krista uključuje u sebi spremnost da se ponizimo i da budemo ismijani radi Isusa, našega Gospodina. Koristimo vrijeme, jer nitko ne zna ni dana ni sata Gospodnjega dolaska. Bitno je za nas da uvijek živimo u Božjoj **nazočnosti i blizini** (kao da gledamo Nevidljivoga!), koje su u Betlehemskom Djetetu postale tako zamjetljive i dohvatljive.

Iv.

Iz domovinske Crkve

Provinciji presvetog Otkupitelja 250 godina!

Među redovničkim i biskupijskim svećenicima koji u S. R. Njemačkoj pastoziraju hrvatske katolike najbrojniji su

članovi Franjevačke provincije presv. Otkupitelja iz Splita. Od 107 hrvatskih misionara, koliko ih radi u Njemačkoj, 33 pripadaju toj provinciji. Zašto je to tako i zašto su u većini njemačkih velegradova upravo oni na službi, znaju se često upitati i dobronamjerni ljudi.

Na to je pitanje odgovorio splitski nadbiskup dr. Frane Franić 1. prosinca 1985. godine u Frankfurtu na Majni, za vrijeme proslave dvadesete obljetnice frankfurtske misije. Nadbiskup je rekao da je baš on, kad je Njemačka biskupska konferencija tražila od naše u Zagrebu da joj stavi na raspolaganje izvjestan broj hrvatskih svećenika za pastvu hrvatskih gastarbajtera, predložio splitske franjevece za taj posao. Pro-

Urednikova riječ

Dragi čitatelji!

„Prolaze, ali se uračunavaju”, kaže latinska poslovice za naše ljudske godine. Prošla je tako i 1985., Međunarodna godina mladih. Što je donijela, što je donijela mladima, posebno našim mladima? Malo, odveć malo. Nekoliko velikih susreta na širokom planu (u Rimu sa Sv. Ocem, u Splitu, u Zagrebu), nekoliko manjih i puno, puno „govorancija”, puno riječi o mladima, a premalo razgovora s njima. Bojat se da će mladi „svoju” godinu ubrzo zaboraviti.

Ipak, uza svu „škrtost” plodova kojima je Godina mladih urodila, odrasli u Crkvi i u društvu uvidjeli su da s mladima treba razgovarati, da se preko njihova mišljenja ne smije olako prelaziti i da bi bilo nerazložno i nepametno njihove stavove i poglede na svijet potcjenjivati. Jest, razgovor s mladima je imperativ našega vremena. Za to se traži vremena i „živaca”. Posao je to velik i odgovoran, vrijedan i potreban. Tiče se svih onih koji s mladima dolaze u dodir. Kako će biti obavljen i obavljan i koliko će uspjeti, zavisi više o starijima nego o mladima. Poznato je da mladi žele razgovarati, pitati, pa i izazivati.

I ovu 1986. godinu proglasili su Ujedinjeni narodi Godinom mira. Poziv je to svim ljudima, a na poseban način nama kršćanima, da u ovom nemirnom vremenu budemo nositelji i ostvaritelji mira na svim razinama. U ovom do zubi naoružanom svijetu koji je nagomilao tolika sredstva za uništavanje da je sav i svaki život ugrožen, kršćani bi snagom vjere u Evanđelje, taj udžbenik mira, trebali biti ljudi mira i pomirenja, njegovi navjstitelji i oživotvorenje. Oni, sljedbenici „Kneza mira” i učenici Onoga „koji je mir naš” i koji im je darovao „svoj mir”, moraju ostvarivati mir u sebi, mir u obitelji, mir na radnom mjestu, u društvu i svuda oko sebe. Isusova je riječ: „Blago mirotvorcima jer će se zvati sinovi Božji” (Mt 5,9).

A mir, pravi mir, uvijek je plod sređenih odnosa s Bogom i čestitih, poštenih odnosa s čovjekom, sa svakim čovjekom. Mir je u isto vrijeme cilj kome teže svi ljudi dobre volje.

S ovim mislima želi Vam u Godini mira, koju smo nedavno započeli, obilježiti blagoslova i mira

Vaš fra Ignacije

P.S.! Ne zaboravimo ovih „ludih” karnevalskih dana opomenu sv. Pavla: „Hodimo pristojno kao po danu; ne u razuzdanim gozbama i pijankama, ne u bludnosti i raspuštenosti, ne u svađi i zavisti, nego se obucite u Gospodina Isusa Krista” (Rim 13,13).

vincija presv. Otkupitelja izrazila je tada spremnost da pošalje svoje članove u Njemačku, Biskupska konferencija Jugoslavije ih je 1964. odobrila i tako su oni prvi došli na ove njemačke strane. Jasno, da su se najprije smjestili u veće gradove u kojima je i radio najveći broj naših ljudi. Tako je već 1965. godine u Frankfurt došao franjevac Provincije presv. Otkupitelja fra Bernardo Dukić, sadašnji naddušobrižnik, prvi naš misionar sa svim „potrebnim papirima”. Potom su pristizali drugi...

U Splitu je od **5. do 7. prosinca 1985. godine** Provincija presv. Otkupitelja svečano završila slavlja 250. obljetnice svoga postojanja. Ta se provincija naima 1735. odcijepila od velike provincije Bosne Srebrene i prozvala se provincijom sv. Kaja da bi 1741. godine dobila današnje ime. Razlog za odcijepljenje nije nipošto bio u nekoj neslozi ili svađi, razlog je bio političke naravi. Kako se Bosna Srebrena prostirala na području triju država – Turske, Austrije i Venecije – bilo je toj provinciji sa sjedištem u Sarajevu gotovo nemoguće normalno obavljati sve poslove na tako velikom i politički raznolikom području. Na onom dijelu bosanske provincije koji je bio pod Venecijom nastala je Provincija presv. Otkupitelja (od Zrmanje do Neretve u Dalmaciji) sa sjedištem u Splitu, a u krajevima u kojima je vladala Austrija nastala je Provincija sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu.

Glavna završna proslava 250.- godišnjeg života Provincije presv. Otkupi-

telja sastojala se od znanstvenog skupa (simpozija), Mise zahvalnice, koncerta i svečane akademije.

Narodno-pučki ljudi i dušobrižnici

Na simpoziju koji se održao u splitskoj bogosloviji, jer novi provincijski samostan još nije bio useljiv, sudjelovali su mnogobrojni uzvanici iz crkvenog i društvenog života, više od stotinu članova Provincije i pedesetak predavača (klerika i laika), koji su u kratkim, ali jezgrovitim izlaganjima, iznijeli na vidjelo povijest, život i mnogostruko i raznovrsno djelovanje Provincije u njenom četvrtmilenijskom postojanju. Sva će ta predavanja uskoro biti objavljena u provincijskom zborniku „Kačić”.

U ime Republičke komisije za vjerska pitanja na simpoziju je govorio njen donedavni predsjednik **prof. Ivan Lalić**. Spomenuo je da su svećenici ove Provincije bili narodni ljudi i da su odigrali značajnu ulogu za narod. Potaknuo je na traženje zajedničkog jezika i na oslobađanje od zablude. Rekao je da su ljudi od vlasti mislili da će vjere nestati, a u Crkvi da se mislilo da je ovaj sistem kratka vijeka, pa se tako prevarili i jedni i drugi. Zato, zaključio je, treba tražiti zajednički jezik i dijalog.

Predavači su zatim, poslije povijesnih izlaganja, osvjetljivali teološko-pastoralno djelovanje, kulturno-znanstveni rad i duhovni život članova Provincije. Osnovna je karakteristika franjevca Presvetog Otkupitelja, iznio je **prof. J.**

Soldo, da je on narodno-pučki čovjek i dušobrižnik. U tom smislu valja i razumjeti činjenicu da i danas ova Provincija pastorizira 82 župe u pet biskupija u domovini i velik broj misija u inozemstvu.

Potom su, zahvaljujući stručnim predavanjima, pred publikom „prodefilirali” provincijski **borci za narodna prava** (F. Grabovac, A. Dorotić, Matas, Milinović...), **pjesnici** (F. Grabovac, A. Kačić Miošić, I. Despot, T. Babić, P. Knežević, S. Petrov, G. Bujas...), **teolozi** (I. Marković, L. Bajić, K. Balić...), **sakupljači narodnog blaga** (L. Plepel, L. Marun, S. Kutleša, N. Gabrić...), **sveti redovnici** (J. Glumčević, R. Kalinić, Ante Antić...), **učilišta** (Makarska, Sinj, Visovac, Zaoštrog...), **misije** (Zaire) i **inozemna pastva** (S. R. Njemačka, Italija, Kanada, SAD, Južna Amerika). Sve je bilo sažeto i zanimljivo, a djelovalo je obogaćujuće i ohrabrujuće. Promatrači različitih boja izražavali su svoje divljenje zbog kulturne razine ovoga simpozija. Provincija je tako, oživljujući riječju vrsnih predavača svoju prošlost, s nadom i opuštenošću (u ovim nervoznim vremenima ona je tako rijetka!), s velikim pouzdanjem u Presvetog Otkupitelja i njegovu Majku (od 13 samostana 8 ih je posvećeno Gospi, a u 82 župe 45 crkava nosi njeno ime) i samosvjesno otvarala prozore novih vremena odlučna da živi i preživi na trnovitom ali svetom tlu hrvatskom.

Dva i pol stoljeća u sat vremena

Na Misi zahvalnici u kojoj je sudjelovalo oko 130 koncelebranata i na koncertima u crkvi Gospe od Zdravlja bilo je nazočno dosta svijeta. Za vrijeme pak akademije koja se 7. 12. 85. održala podno veličanstvene Dulčićeve freske „Krista Kralja” zidovi crkve Gospe od Zdravlja jednostavno su pucali od mnoštva koje je došlo, kao u Srednjem vijeku, gledati i slušati „skazanje”.

Izvršno sastavljena i lijepo izvedena glazbeno-scenska slika „**Ja fratar star 250 godina**” ostavila je na sve prisutne dubok i nezaboravan dojam. Prošlost i sadašnjost Provincije zgodno je pretočena u recital, glumu, pjesmu i folklor. Govorni dijelovi (konferansje i recitatori) i pjevani dijelovi (solisti, zbor franjevaca i zbor redovnica) skladno su se izmijenjivali da bi u određenim razmacima prepustili riječ i akciju baško-

(nastavak na sl. str.)

Na simpoziju koji je održan u splitskoj bogosloviji sudjelovalo je nekoliko biskupa, mnogo svećenika te predstavnici državne vlasti

dublje
i dalje

Ne postoji nemoguće

U Isusu Kristu možemo naći sve ono što s pravom očekujemo od Boga i što od njega smijemo moliti. Bog Isusa Krista nema ništa zajedničko s Bogom koji bi, kako ga mi ponekad zamišljamo, sve morao i sve mogao učiniti. Da bismo spoznali što Bog obećava i što ispunjava, moramo mirno i neprestano sve više ponirati u Isusov život, govor, trpljenje i umiranje.

Sigurno je da smijemo uvijek živjeti u blizini i u prisutnosti Božjoj i da je taj

život za nas sasvim novi život: za nas ne postoji više ništa što bi bilo nemoguće jer je Bogu sve moguće. Nikakva nas zemaljska moć ne može dotaknuti bez Božje volje, a opasnosti i nevolje samo nas približavaju Bogu. Sigurno je da mi ni na što nemamo pravo, a ipak sve umijemo moliti. Sigurno je da je u pitanju skrivena naša radost, u umiranju naš život. Sigurno je da u svemu tome pripadamo zajednici koja nas podržava. Bog je u Isusu za sve rekao Da i Amen. Taj Da i Amen čvrsto su tlo na kojem stojimo.

Dietrich Bonhoeffer, *Otpor i predanje*

(nastavak s prednje str.)

vodskim koledarima, sinjskom „Plaču Gospinu“, glumi sjemeništaraca, „Slavi“ pjevanoj na lišanski način, guslama i metkovskom „Ispovjedite se“. Bože, koji li raznolikosti i ljepote. „Frtar star 250 godina“ otvorio je u tom igrokazu svoje franjevačko srce. Govorio je iskreno o svom dolasku iz Bosne (posebno ramskog kraja!) i Hercegovine, o svom životu i radu, o svojim uspjesima i padovima, o borbi za čovjeka i za hrvatski narod, o molitvi i žrtvi, o bježanju i suprostavljanju (naročito Turcima i autonomašima!), o svojim knjigama i spisima, gradnji i dograđivanjima, o životnim sokovima koji su ga pomlađivali – a uvijek su dolazili od Boga i naroda – ne izostavljajući refrena: „Dio sam naroda svog“.

Dva i pol stoljeća mukotrpnog, ali bogatog života, bila su tako sažeta u samih 60 minuta. I to na vrlo dopadljiv, kulturni i šarolik način. Prekrasno! Ova glazbeno-scenska slika izvanredno je uspjela zahvaljujući najviše sastavljačima,

a potom režiserima i izvođačima. A izvođača je bilo blizu 200. I palo mi je tog trenutka na pamet pitanje: zašto su naše priredbe u Njemačkoj tako duge i počesto monotone, iako imamo i dvorane i plesove i tekstove i – sve drugo? Možda je to zato, pomislio sam, jer često ne znamo što jednom priredbom želimo postići i jer je na našim akademijama premalo govorene, povijesne i žive riječi, koja liječi i rane otvara, koja potiče i kara. Možda, ne znam. Znam samo da je kontemplativna točka u ovom igrokazu – mladi franjevci prostri na pozornici ponavljaju „Ti si jedini svet, Ti si istina, Ti si ljubav...“ – bila posebno lijepa i potresna. Bila je nagrađena, kako je i dolikovalo, dugim pljeskom. Molitvena kontemplacija dala je čitavoj sceni dimenziju onoga jedino potrebnog, dimenziju Boga.

Pjevanjem provincijske himne „O Spase roda ljudskoga“ završila je ova u svakom pogledu za život Crkve u Hrvata značajna proslava. *Ignacije Vugdelija*

Pepelnica poziva i opominje

Nešto valjano ne može se učiniti u rastresenosti i halabuci. Zato je Crkva odredila dulje vremensko razdoblje – korizmu – prije nego će nam predložiti uskrсну radost, najveći kršćanski blagdan – Uskrs. To je vrijeme kad čovjek mora sabrati svoje energije i usmjeriti ih prema višim vrednotama. To je vrijeme u kojem čistimo svoj duh, srce i volju kako bismo čuli jedan glas i jednu melodiju koja nas diže Bogu.

Poslije veselih zabava, poklada, karnevala, fašinga Crkva i liturgija nas uvode u ozbiljno vrijeme s Pepelnicom. Pepeljanje je (posipanje pepela po glavi) znakovit i važan obred, obred uvođenja vjernika u početak pokore. Pepeljanjem se priznajemo da smo se uvrstili i smjestili među grešnike i slabe. Sjeti se čovječe da si prah... to znači priznanje vlastite grešnosti. Liturgija Pepelnice poziva vjernike: „Promijenite življenje... Obratite se Bogu svim svojim srcem, jer je on dobronam, bogat milosrđem i oprašta zloće“ (Joel 2,14-16). Korizma je vrijeme kad vjernici „gorljivije slušaju Božju riječ i odaju se molitvi i pokori“. Nećemo moći postiti 40 dana ili činiti pokoru kao u starodrevna vremena, ali nam i danas odricanja i samodisciplina u mnogočemu koriste za duh i tijelo:

- energično i odlučno izbaciti psovku iz svojeg rječnika,
- odreći se alkohola, posebno ako škodi meni i mojoj obitelji, jedan dan u tjedni postiti,
- čitati svaki dan Sveto pismo sam ili s obitelji, ili koju religioznu knjigu,
- u obitelji više zajedno moliti,
- redovito nedjeljom ići na Misu,
- pomoći siromahu, posjetiti bolesnike itd.

Tko želi nešto postići, taj se mora znati odricati. Tko se mnogo trudi i sije taj će obilato i u svoje vrijeme žeti!

Lutanje

Bog je dobar, on ne napušta ni crkve na drumu, ni malu ptičicu, ni list na grani, ni mrava marljivog. Pa neće ni mene zapustiti dobar Bog. N. Šop, *Lutanje siromašnog sina sv. Franje*

Molitva na Pepelnicu

Gospodine, započinjemo korizmu posta, molitve i bratske ljubavi. Udi-jeli nam jakost protiv navala duha zloće i ustrajnost u dobrim djelima.

Pobrini se za tišinu

Ako imaš „pet minuta” vremena, znaš što ćeš učiniti? Malo razmišljaj! Pobrini se za tišinu oko sebe! Isključi radio i rekorder, ugaši TV, odloži ilustrirane časopise, novine. Sve to isključi! Oslobodi se okova potrošačkog društva koje poput nemani – privlačnošću reklama – isisava iz tebe i posljednji ostatak slobode i duha.

Stvori oko sebe tišinu, smiri svoju nutrinu, osjeti kucanje vlastitog srca! Moraš znati koliko si već mrtav, pokopan u materiju, ugušen novcem, kupovinom, zaradom, trošenjem, mišljenjem mase,

modom. Velik si na jeziku, protestiraš na svakom sastanku.

Gospodine, oslobodi me mojih dostignuća kojima robujem, a koja me ipak čine tako bolesnim.

Oslobodi me moje umišljenosti koja me ipak izobličuje i ponižava.

Oslobodi me varave pohlepe za imetkom koji me ipak zavodi i nagrđuje.

Gospodine, oslobodi me nesvjesne i neizrecive želje za stvarima koje me ipak ne mogu zadovoljiti, nego samo još više potpiruju moju luđu glad.

J. Bosmans, *Živjeti je radost*

Skinuti teške lance

Kreneš li u potragu za slobodom, tada najprije ovladaj svojim sjetilima i svojom dušom da te tvoje požude i tvoji udovi ne zavedu stranputicama. Neka budu djevičanski čisti i tvoj duh i tvoje tijelo kako bi tebi podvrgnuti išli poslušno za ciljem koji im je postavljen. Jedino preko stege upoznat ćeš tajnu slobode.

Učini smiono samo ono što je pravo, ne lebdi u mogućnostima i hrabro se suoči sa zbiljom. Slobodu nećeš doseći bježe-

ći u mislima, ona je samo u djelu. Iz bojažljivog oklijevanja zakroči u burna zbivanja, nošen samo Božjom zapovijeđu i svojom vjerom, i sloboda će s klicanjem primiti tvoj duh.

Pretvorbe divne! Tvoje jake i djelotvorne ruke svezane su. Nemoćan i samotn gledaš konac svoga djela. Ipak udahneš, te tih i utješen zadovoljno polažeš svoje blago u jače ruke. Samo jedan trenutak blaženo si dotaknuo slobodu i predao je Bogu da je on divno usavrši.

Dietrich Bonhoeffer, *Otpor i predanje*

Svjetlo vjere, svjetlo milosti, potrebije je čovjeku nego kruh svagdanji

Ljubav je ono što ti treba

Tražiš društvo, sretno i radosno zajedništvo. Hoćeš bez napetosti živjeti u prijatnoj atmosferi. A kupuješ i kupuješ. Imaš, čini se, više u svom novčaniku nego u glavi i srcu.

Tražiš udobnost: kutak da sjedneš, da čitaš, da jedeš. Da pritisneš dugme i dobiješ sve što god poželiš. Da imaš svoj vlastiti bar i kuću punu glazbe.

Jadno dijete blagostanja! A zašto onda nisi sretan? Zašto se tako malo smiješ i zašto si tako nervozan? Zašto te tolike raskošne stvari konačno ipak ostavljaju tako nezadovoljenim i praznim?

Ta sve su to mrtve stvari. Možda praktične i vrlo udobne. Stvari koje možeš upotrijebiti, ali ih nikada nećeš moći zamijeniti ni jednim gramom ljubavi.

Ljubav je ono što ti treba. A ljubav se ne da kupiti. Jer ljubav koju plaćaš novcem više nije ljubav.

Ponekad

Gospodine, ponekad kao da se na me oborio... cijeli svijet...

Ponekad sve vidim crno.

Ponekad mi voda dođe do grla.

Ponekad je svemu kraj.

Ponekad sam sasvim bespomoćan.

Zato, Gospodine, molim te, daj mi znati,

da me ti ne napuštaš!

A. Höfer, *Molitve i razmišljanja*

Aforizmi

Kad čitaš Sveto pismo, Bog govori tebi. Kad moliš, ti govoriš Bogu. Sv. Augustin

Svi su veliki ljudi skromni. Goethe

Ne reci uvijek ono što znaš, ali znaj uvijek ono što govoriš. Claudius

Bolje se rukom u prsi udarati, nego prstom na druge pokazivati. J. M. Sailer

Ono što siromahu dadeš na vratima, vratit će ti anđeli kroz prozor.

Manje je važno kako smo se rodili, nego kako ćemo umrijeti. Kraljica Kristina

Vrijeme je kratko, vanjski oblik ovoga svijeta prolazi. Sv. Pavao

Molisanski Hrvati

Jedan od najpoznatijih molisanskih Hrvata i veliki borac za oslobođenje Italije **Nikola Crni** (Niccolo Neri) doviknuo je početkom 19. stoljeća, malo prije nego će biti obješen, svojim sunarodnjacima: „Nemojte zabit naš jezik”. Zbog velike (i neprestane!) talijanizacije i asimiliranja nije Hrvatima u južnoj talijanskoj pokrajini Molise bilo Bako ostvariti tu nardebu svoga vođe. Ipak, hrvatski se još i danas govori u tri molisanska mjesta: Kruču (Acquaviva), Štifiliću i Mundimitru. Iako se hrvatska domovina nije dugo vremena uopće zanimala za svoje sinove i kćeri u južnoj Italiji, te premda u molisanskim Hrvatima nije duboko uvriježeno hrvatsko ime – oni naime rado upotrebljavaju izraze „naši ljudi”, „naša čeljad”, „naš jezik” (slično nažalost kao i mnogi Hrvati naših dana!), svijest o hrvatskom podrijetlu sačuvali su mnogi stanovnici Molisa. Prema podacima Većeslava Holjevca koje je iznio u knjizi „Hrvati izvan domovine”, broj takvih iznosi oko 16.000. Na temelju službenih talijanskih izvora zaključuje se da u tri spomenuta sela hrvatskim jezikom govori oko 5.000 žitelja. Najviše ih je u Kruču (3.000). Dokaže to potrajati, teško je reći. Od potpunog talijaniziranja molisanske bi Hrvate mogle sačuvati jedino hrvatske škole, a dijelom i Crkva. U „Našem životu”, nedavno pokrenutom glasniku župe Kruč, uredništvo, ne bez tuge, bilježi: „Mladi odlaze, stariji sve više umiru, djece se sve manje rađa. Hrvatski jezik koji se još govori u Kruču, Štifiliću i Mundimitru nažalost umire sa starima, odlazi u zaborav s djecom, mladima i odraslima.” Školovaniji molisanski Hrvati u javnosti ne žele govoriti svojim jezikom, jer da nekako nije otmjeno i da nalikuje na neko narječje (v. „Katolička Crkva i Hrvati izvan domovine”, str. 103).

Hrvatski književni jezik teško im je razumljiv. Dok se govori o običnim pojavama svagdašnjeg života, oni se znaju lijepo izraziti na svom dijalektu i lako ih je razumjeti. Ali kad se dotaknu nove pojave, oni se služe talijanskim. Zanimljivo je da se u rječniku tamošnjih Hrvata sačuvalo starijih hrvatskih naziva za mnoge pojmove za koje Hrvati danas upotrebljavaju strane izraze. Činjenica da su molisanski Hrvati kroz više

stoljeća sačuvali svoj jezik, unatoč neopisivim teškoćama, nedvojbeno govori o njihovoj velikoj ljubavi prema tom jeziku i nutarnjoj povezanosti sa starim krajem iz kojega su doselili njihovi predci.

Iseljavanje „na onu bandu mora”

Odlazanje hrvatskog življa u Italiju datira još od 13. stoljeća. No, to su uglavnom bili trgovci koji su se ili asimilirali ili povratili natrag u domovinu. Kad su u 15. i 16. stoljeću Turci stali nadirati u naše krajeve sve do Jadrana, brojne hrvatske obitelji, pa i stanovništvo čitavih sela, napuštaju svoju domovinu i prelaze preko Jadrana na talijansku obalu nastanjujući se u Abruzzima i Molisama gdje njihovi potomci i danas žive.

Najveći dio tih bjegunaca, po mišljenju stručnjaka, doselio je iz primorske Dalmacije. Na jednoj crkvi u molisanskom kraju nalazi se natpis na latinskom jeziku iz kojeg se vidi „da su Dalmatinci prvi naselili ovaj grad”. O njihovu dalmatinskom podrijetlu govore i njihova hrvatska prezimena. Opće je prihvaćeno mišljenje da su se današnji apeninski Hrvati doselili iz neretvansko-biokovskog primorja. Tome u prilog govori i njihovo narječje koje je čisto ikavsko i pre-

težno štokavsko. Osim toga, pučka predaja u Baćini (pokraj Ploča) zna i danas za „Mirkove dvore”, odakle se on s mnogo naroda iselio preko mora („do ne bane mora”). S tom predajom slaže se i kazivanje molisanskih Hrvata da je njihovo pleme u Kruč doveo vojvoda Mirko.

Posljednjih se godina povećalo talijansko i domovinsko zanimanje za molisanske Hrvate. Skuplja se njihovo narodno blago: nošnje, običaji, pjesme. Bogdan Žižić snimio je o njima film pod naslovom „Iz one bande mora”, izlazi dvomjesečnik „Naš jezik” (na hrvatskom i talijanskom), dosta njihovih mladih pohađa tečajeve hrvatskog jezika u Zagrebu, pojačane su veze naših Molisana s „Maticom iseljenika Hrvatske” i dr. Nadati se da se mladi molisanski Hrvati neće utopiti u talijanskom moru.

„Kruč počinje živjeti intenzivnije”

Hrvatsku koloniju u Molisama posjetio je pokojni kardinal Šeper u dva navrata (1967. i 1972. godine). To je isto učinio i biskup Arnerić s hodočašćem iz Hrvatske (1983.) i nadbiskup Franić (1984.). Biskup molisanskih Hrvata F. Rupp izrazio je nedavno nadu da će Molise ove godine posjetiti i zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić. U listopadu prošle godine u Kruču je bio i apostolski pronuncij u Beogra-

Malim četverokutom označeno je područje u kojem žive molisanski Hrvati. U velikom četverokutu (lijevo) sjenom su označena hrvatska sela.

Papa Siksto V. i Hrvati

Prošle godine navršilo se 400 godina od izbora kardinala Perettija (Felice Peretti) za papu. Tim povodom priredio je Hrvatski papinski zavod svetog Jeronima 14. i 15. prosinca znanstveni skup pod nazivom „Hrvati u Rimu u čast Siksta V., (1585.–1985.)”. Skup je održan u prostorijama franjevačkog konventualskog samostana svetih apostola u blizini poznatog rimskog trga Piazza Venezia.

du nadbiskup Colasuonno. Obraćajući se velikom broju molisanskih Hrvata koji su došli na Misu nadbiskup je rekao: „Vi u katoličkoj Italiji predstavljate vjernu i katoličku Hrvatsku”.

Na zamolbu mjesnog biskupa F. Ruppia poslala je Provincija presv. Otkupitelja iz Splita u Molise, prije tri i pol godine, svoga svećenika fra Petra Milanova-Trapu. On, zajedno s općinskom knjižnicom, odnedavno izdaje spomenuti časopis „Naš život”. Piše da ima dosta poteškoća s tim poslom i „da mu ih najviše stvara grupa seoskih komunista koji ne žele da to Crkva vodi”. U Kruč su došle i hrvatske redovnice, pa će mnoge stvari sigurno krenuti na bolje.

Na svršetku ovoga kratkog prikaza o molisanskim Hrvatima evo i ohrabrujućih riječi njihova mjesnog biskupa Ruppia: „Prije nekoliko godina (misli na dolazak fra Petra M. T. u Molise) Kruč započinje živjeti intenzivnije svoj apostolski, kulturni i socijalni život... Dvije obale postale su bliske; sve se više prihvaća pradjedovski jezik. S punom podrškom lokalnih vlasti mogao se razviti novi stožer hrvatske civilizacije u našoj biskupiji” („Naš život”, br. 1/1985., str. 3).

List „Naš život” izdaje župa Sv. Marije „Ester” u Kruču i općinska knjižnica na talijanskom i hrvatskom jeziku. Cilj mu je: poticanje, razvijanje i unapređivanje povijesnih, religioznih i socijalnih vrednota u hrvatsko-molisanskim selima Kruču, Štifiliću i Mundimitru. List je vrlo lijepo uređen i opremljen. Izlazit će tri puta godišnje. Godišnja pretplata iznosi 20.000 talijanskih lira. Narudžbe i suradnju slati na adresu: „Naš list”, Piazza N. Neri 4, 86030 Acquaviva Collecroce (CB), telefon: 0875/970016, Italia.

Siksto V. se rodio u Grottammare u blizini grada Ascoli Piceno, u pokrajini Marche, 13. prosinca 1520. u obitelji Montalto. Napunivši 12 godina stupio je u koventualski ogranak franjevačkog reda. Godine 1548. postiže doktorat iz teologije i ubrzo izlazi na glas kao vrstan učenjak. U privatnom životu jednostavan, umjeren, plemenit i nadasve pobožan prema euharistiji. Već od mladosti gajio je veliko štovanje prema sv. Jeronimu. Ubrzo postaje generalni prokurator svoga reda, a malo zatim i generalni vikar. Već 1566. izabran je za biskupa biskupije svete Agate Gotske, a 1571.–1577. biskup je grada Fermo. Papa Pio V. uzdiže ga 1570. na kardinalsku čast. Godine 1585. jednostupnim izborom kardinala izabran je za papu. Uzima ime Siksto V.

Kao papa odlikovao se odlučnošću i poduzetnošću. Nastojao je oko obnove crkvenog života, ozbiljno uzdrmanog Luterovom reformacijom. Preuredio je rimsku kuriju utemeljivši 15 različitih Zborova (kongregacija). Obnovio je Rimski misal. Odredio je također da broj kardinalskog zbora bude 70. Ukratko, bio je neumoran u radu za dobro duša, vjeru, pravdu i jedinstvo Crkve. Nastojao je i oko obnove grada Rima, posebno crkvenih zgrada, pa je tako proširio palače u Lateranu, Vatikanu i Kvirinalu, a postavio je i 4 velika obeliska na različite rimske trgove.

Veze Siksta V. s Hrvatima zaista su mnogostruke i vrlo zanimljive. Čim je 1570. imenovan kardinalom uzeo je u posjed crkvu Sv. Jeronima koja je pripadala koloniji Hrvata u Rimu, izbjeglim pred Turskom najezdom u 15. i 16. stoljeću. Kad je izabran za papu imenuje kardinalom svoga nećaka Aleksandra i daje mu u posjed crkvu sv. Jeronima. Osjećaji Siksta V. prema Hrvatima najbolje se vide po tom što je dao sagraditi novu crkvu Sv. Jeronima. Gradnju je povjerio M. Longu, jednom od najboljih arhitekata onog doba. Sam je dva puta došao da bi osobno nadgledao radove izgradnje. Utemeljio je Kaptol Sv. Jeronima koji je trajao od 1589. pa sve do 1901. Sv. Jeronim je tako bio jedina strana crkva u Rimu koja se mogla podići vlastitim kaptolom. Odredbom pape članovi kaptola mogli su biti jedino svećenici „ilirskog jezika”, tj. oni koji su

„Siksto V.”, rad Ivana Meštrovića

potjecali iz ilirske pokrajine ili Ilirika (Hrvatske, Dalmacije, Istre i Bosne). U to vrijeme u Italiji su uobičajeni nazivi za hrvatski jezik: illirico, slavo/schiavone, dalmata a susreće se i croato. Čini se da je ljubav Siksta V. prema Sv. Jeronimu i svemu onom što je uz njega vezano proizlazila iz njegova dubokog uvjerenja da su sv. Jeronim i on sam ne samo iz iste zemlje nego i sunarodnjaci. Iz velike ljubavi prema svecu dao je dovršiti kapelu betlehemske jaslca u rimskoj crkvi Sv. Marije Velike (Maggiore) prema kojima je svetac gajio posebnu pobožnost. U istoj crkvi svetac je bio i pokopan pa je papa pokušao prenijeti njegove moći u crkvu Sv. Jeronima, ali u tom nije uspio. U svojoj ljubavi Siksto V. ide i dalje i imenuje zagrebačkog biskupa Jurja Draškovića kardinalom. Tadašnji Hrvati u Rimu živo su iskazivali svoju zahvalnost svome velikom dobročinitelju, nazivajući ga ocem njihova Zavičaja. U jednoj pjesmi stoji zapisano da je „Ilirija” Sikstu V. najdraža zemlja. Na jednoj slici iz istog vremena susrećemo naslikan grb obitelji Peretti na jednom jadranskom otoku između Zadra i Splita.

Sigurno je da je Siksto V. rođen u Italiji, ali prema istraživanjima hrvatskog franjevca koventualca fra Marijana Žugaja, koja će uskoro biti objavljena, očito je da je u njegovim žilama tekla hrvatska krv. Fra Marijan Žugaj nastojao je ispitati različite dokumente koji govore o Sikstu V. i njegovoj obitelji te papinu osobnu prepisku, govore i različita djela kao i prepisku njegove rodbine. Samo prezime Peretti izgleda kao prije-

(nastavak na sl. str.)

Dvostruka ispovijed

Hladna zimska večer. Snijeg napadao. Stariji se griju uz tople peći a djeca i mladi ne znaju za umor u dugu zimsku noć. Jure na saonicama i grudaju se sve dok ih roditelji ne pozovu. Ima među tim obiteljima i onih koje sa svojom djecom pričaju o Bibliji i poučavaju ih u vjerskim istinama i sakramentima. Jednog dana mala je Ina slušala svoju mamu i veselila se što će i ona imati na stolu tortu od trešanja, cvijeće, svijeću i još koji poklon kada bude imala prvu svetu ispovijed. Ina je izišla iz kuće. U nenoj je glavi misao na prvu pričest. To je svečanost, ali ispovijed...

Njeni roditelji bili su drugog mišljenja. Oni su uvijek Inu i njenom bratu Miroslavu pričali o slavlju izmirenja, o povratku izgubljenog sina i o ubijenom ugojenom teletu. Za Inu je to bilo previsoko. Imala je tek šest godina. Ali je Miroslav sve razumio. Roditelji su upravo čekali na njega. Otac se vratio kući nešto ranije.

Tek što je on ušao u kuću, Ina je pozvonila na vrata i kad su joj otvorili ona je zapitala Miroslava: „Jesi li sve lijepo ispovjedio? Jesi li rekao da si mojoj lutki pletenicu odrezao, da ti i Josip uvijek...“ Tada je majka zapovjedila Inu da prestane i da pusti Miroslava na

(nastavak s prednje str.)

vod hrvatskog prezimena Kruškica ili Kruškić.

Osim predavanja fra Marijana Žugaja: **Porijeklo Siksta V.**, za nas Hrvate posebno je važno predavanje dr. Ratka Perića, rektora Hrvatskog papinskog zavoda sv. Jeronima u Rimu: **Ljubav Siksta V. prema Sv. Jeronimu.** Ostala dva predavanja su: Prof. Claudio Strinati – **Slikarije iz 16. stoljeća u crkvi sv. Jeronima**, i dr. Erina Russo de Caro: **Veze Siksta V. s kraljicama Elizabetom i Mariom Stuard.**

Drugog dana, u nedjelju 15. prosinca, svečanoj euharistiji predsjedao je u crkvi sv. Jeronima poznati prijatelj Hrvata kardinal Silvio Oddi, prefekt svetog Zbora za kler. Preko Mise pjevao je višeglasni zbor pod ravnanjem sestre Marie Dolores Aguirre.

Na ovaj način hrvatska zajednica u Rimu iskazala je svoju zahvalnost velikom papi i velikom prijatelju Hrvata za njegovu ljubav prema hrvatskom narodu čijeg je porijekla i bio. Moglo se zapaziti u rimskom tisku tih dana izvještaje o skupu. Tako je poznati dnevnik „Tempo“ izvijestio o svim zbivanjima pod naslovom (s upitnikom): da li je Ivan Pavao II prvi papa Slaven?

Rimski Hrvat

Djeca koja se ispovijedaju njeguju osjećaj slobode, ali i osjećaj krivnje pred Bogom

miru, jer je upravo došao čist sa svete ispovijedi.

Ina je prestala i radovala se odrezanom komadu kolača koji je dobila od mame. Svečanost je bila lijepa. I Miroslav je slatko pojeo kolač koji mu je mama dala.

Poslije kave svi su se složili da odigraju jednu partiju „Čovječe, ne ljuti se“.

Miroslav je bio prilično rastresen a to je iskoristila Ina. Stalno je sa svojim figurama išla naprijed i dobivala. U sebi je zadovoljno mislila: to što Miroslavu slabo ide, sigurno je posljedica ispovijedi. Ali to nije bilo. Miroslav je o nečemu razmišljao. Konačno se trgao i otac i rekao mu: „Što se to s tobom događa? Ti si potpuno odsutan!“

„Da. Znaš li ti da ja moram brzo vani. Poslije ću ti sve ispričati. Još danas moram obaviti i drugu ispovijed.“

I, prije nego je, na složila sve stvari u kutiju, Miroslav je već bio vani. Kroz prozor dječje sobe gledala je za njim i vidjela je da je njezin brat otišao kod obitelji Pavić. Pavići su bili njihovi prvi i veoma dragi susjedi. Iza kuće su imali prekrasan vrt pun voćaka. Djeca su im bila već odrasla i svi žive u drugim gradovima. Kad bi voće bilo zrelo, Ina i Miroslav mogli su ga jesti do mile volje, jer ih je obitelj Pavić voljela kao rođenu djecu.

Miroslav je pozvonio i Ina je vidjela da ga je gospođa Pavić uvela u kuću.

Joj kako bi ona sada rado tamo bila, da može čuti o čemu on govori, ali je znala da to njezin brat ne bi želio.

Miroslav je pozdravio starog gospodina Pavića i sjeo u prekrasnu stolicu koja mu je bila ponuđena.

Imao je ledene ruke i crvene uši dok je govorio bez okolišavanja: „Znate, gospodine Paviću, ja sam razbio vašu drvenu ogradu u vrtu kad sam se vozio na saonici. Vrlo mi je žao

i ja ću vama platiti opravak vaše ograde od svog džeparca. Ja sam htio vama to davno reći, ali je Josip bio protiv toga. Ali nakon što sam se ispovjedio, nisam mogao više izdržati.“

Gospodin Pavić se smješкао: „Ja sam i mislio da se to tebi i tvom prijatelju dogodilo. U posljednje vrijeme vas se dvojica pomalo skrivate. Lijepo je od tebe da si mi rekao i sada je stvar u redu. O pokori sam razmišljao: u subotu dođi sa svojim prijateljima i pomozite mi srušiti staru ogradu. Voće je kao i do sada za vas, a u vrijeme sanjkanja ne zaboravite na ogradu.“

Miroslav se vratio kući. Ina je bila radoznala. Ali ništa nije saznala. Uza sve što je bila žalosna ipak je prihvatila Miroslavov prijedlog da odigraju partiju „Čovječe, ne ljuti se“. Ovog puta on je bio bolji i slatko pojeo i preostali dio kolača.

Jozo Župić

„Šternsingeri“

„Ti si poludjela. Djevojčice ne mogu biti šternsingeri!“ – „A zašto ne? Drugo vam ne preostaje. Marko je dobio temperaturu. Osim toga, ja već znam vašu šternsingersku pjesmu napamet. Ili vi možda imate nekoga drugoga umjesto Marka?“

Za drugoga nisu znali. Tomo i Ivica iscrpno su ispitivali Mariju. S dugom haljinom, ugljenom namazana lica i turbanom na glavi, teško ju je bilo prepoznati.

„Dakle, što se mene tiče“, uzdahnuo je Ivica, „pokušat ćemo.“

Marija je bila pun pogodak. Pjevala je bolje nego njen brat. U svakoj su kući izrekli neku mudru izreku, zapjevali pjesmu, nad vratima stana napisali bi kredom G + M + B i igodinu, te zamolili prilog za misije.

(nastavak na sl. str.)

ZA MLADE

Kutija obložena zlatnom folijom bivala je sve teža. Osim toga, u rukama su nosili i po jednu vrećicu s božićnim kolačima, voćem i orasima. To su dodatno dobivali za poklon.

„Ja vjerujem da smo sve stanove obišli“, mislio je Ivica. „Nismo još bili u staroj školi.“

„Govoriš besmislice, Marija. Tamo stanuje asocijalan narod. Tamo ne idemo. Što ti misliš, Tomo?“

„I ja sam toga mišljenja. Tamo su Kinezi ili tako nešto. Oni ne znaju što su to šternsingeri.“

Marija je bila živahna: „To nisu Kinezi ili tako nešto, nego to su Vijetnamci. I to nije nikakav asocijalan narod, nego su oni azilanti, rekao je moj otac.“

„Što su to?“ Tomo je ispao prilično neinteligentan.

„To su ljudi koji su ovamo pobjegli, jer su iz svoje domovine protjerani radi politike.“

„Dakle, kad je tako“, reče Tomo, „idemo tamo, jer inače ne bih imao mira u duši.“

Stara škola bijaše uistinu stara. Ni zvonca na vratima nije bilo, pa su morali kucati. Na vrata, tek malko odškrinuta, povirise prestrašene oči strane djece. Najednom se vrata opet zatvorise. „E pa, što sam rekao?“

Ali, prije nego je Ivica zauzeo ispravan položaj, vrata se opet otvoriše. Mladi čovjek, ljubak, smeđe kose i očiju bajamova oblika, gledao ih je uljudno i začuđeno.

„Mi smo šternsingeri. Predstavljamo sveta tri kralja...“, pokušavala je Marija objasniti. Nikakve reakcije. „Pustite nas da otpjevamo pjesmu, pa da nestanemo“, prošaptao je Tomo. Zapjevali su. Iza čovjeka se pojavi dvoje djece. Prilijepiše se uz očeve hlače. Kad je pjesma bila gotova, nakloni se otac, otvori im vrata i pozove ih unutra. Velika razredna soba bijaše zastrašujuće prazna i hladna. Između razredne ploče i stalka s kartom svijeta, dugi konopac na kojemu visi dječje rublje i suši se. Pokraj prozora stol sa stolicama. Na jednom školskom ormariću leži kuhinjska ploča. Na poljskom krevetu sjedi mlada žena, nježna, smeđe kose i u naručju drži novorođenčce. „Pjevajte!“ molio je mladi čovjek. Tri glasa ponovno otpjevaše šternsingersku pjesmu, a Marija je nakon toga predala kutiju s novcem mladoj ženi s novorođenčetom u rukama. Zbunjeno pogled, a onda nasmiješeno lice. Žena je ustala, a odmah zatim zahvalno se naklonila djeci. Oni su stali kao gromom pogođeni. Marija se prva sabrala. Uzela je iz ruku Tome i Ivice vrećice sa slatkišima i dala ih djeci ove siromašne obitelji. Nakon što su se naklonili ovim bračnim drugovima, djeca su zbunjeno izašla iz stana. „A što sada?“ pitao je Ivica.

„Ništa“, mislila je Marija, „mi smo učinili što je trebalo.“

Jozo Župić

Glazbom do uspjeha

„Bože moj, znate: Sve počinje od Boga“

Suzana i Ozana Stojanović, rodom iz Zadra, danas žive s roditeljima u Münchenu, 19 im je i 20 godina, a studiraju glazbu.

Urednik jedne zapadnonjemačke radio-stanice intervjuirao ih je nakon jednog javnog nastupa prošle godine. Njemački dnevni i stručni tisak pisao je o njima, između ostalog: „Ein Ensemble auf hohem sängerischen Niveau, dem sich gleichwertig die kroatischen Damen Ozana und Suzana Stojanović anschlossen“ (Münchener Merkur, 21. V. 1985.); „Dieser jungen Dame, Ozana Stojanović, könnte man am ehesten eine Karriere zutrauen“ (Konzert und Oper – Kritische Stimmen, München, Juli 1985.).

Ovako laskave kritike nakon njihova prvoga većeg nastupa privukle su i našu pažnju, pa smo zamolili njemačkog radio-urednika da nam dozvoli objaviti nekoliko njihovih izreka iz spomenutog razgovora. Neke od njih učinile su nam se zanimljive, odvažne i kao primjer mnogim mladim ljudima, da se i kod zapaženog uspjeha u životu i društvu ne zaboravi svoje porijeklo i svoje uvjerenje. Da ga se ne krije onda, kad čovjek pomisli: „Sad mi to ne treba“ ili čak: „Ah, da me ne bi čudno gledali!“ Jer, i toga nažalost podosta ima kod ljudi, koji u stranom svijetu postignu zavidan uspjeh i priznanje. Ali, evo nekoliko misli.

Ozana. Prvi koraci? Moram reći da tata u stvari igra veliku ulogu u tome. On obožava muziku i uvijek je htio da bar netko od djece krene tim putem. Smatrao je da u nama postoji određeni talent i htio je to iskoristiti. U Zadru sam išla u nižu muzičku školu, a dok smo stanovali u Zagrebu, u srednju muzičku „Vatroslav Lisinski“, s glavnim predmetom solo-pjevanje.

Prvi nastupi? Da, nastupala sam, mislim, u školi, a i izvan nje, npr. sa zborom u Hrvatskom zavodu, i tako... Mislim da sam spadala u one mlađe, koji tog momenta nisu bili zreli za tu veliku publiku. Sada studiram na visokoj glazbenoj školi, „Hochschule für Musik“ u Münchenu, kod profesorice Brigitte Faßbender... Trudim se da pjevam onako kako osjećam. Ustvari, treba pokušati da se osjećaje prikaže u toj muzici. Al' to moraju bit' oni istiniti osjećaji, jer kad istinito pjevate, istinito i osjećate!

Slobodno vrijeme? Pa jednostavno: Najprije se pripremamo da dobro nastupimo na pozornici. Naravno, ima i drugih stvari, Bože moj, isto k'o svak' drugi: pročitam knjigu, pođem u kino... Što mi jako glupo zvuči, kad neki misle, ako ja sad učim operu, da ne volim slušati modernu muziku, nego samo klasiku. To nije tako, jer volim svaku dobru

glazbu, bez razlike je l' mjuzikl, je l' rok, je l' operno, je l' zabavno. Muziku dijelim uvijek samo na lošu i dobru, a iz kojeg je pravca, to uopće nije važno.

Suzana. I meni su roditelji dali podstreka za pjevanje, a i moja starija sestra, ona me kod jednog natjecanja „gurnula“ da i ja nastupim. A ja se sva prestrašila i smela, ali sam se opet nekako uhvatila i dobila na kraju 4. mjesto! Pa onda, pjevanja u razredu, za Majčin dan, rođendan ili neki određeni program. To su bili ti prvi koraci da zavolim muziku.

U Zagrebu sam završila srednju muzičku, samo što sam morala više razreda hospitirati u jednoj godini, jer je to bila, mislim, ta nova reforma školovanja... Danas sam kod profesorice Barbare Welt, i to za razliku od Ozane, na Glazbenom konzervatoriju „Richard Strauß“ u Münchenu, gdje se usavršavam za dramski sopran.

Urednik radija pita: „Da li ste nekad nastupale zajedno negdje u crkvama, jer više-manje sva prva imena svijeta u solo-pjevanju prošla su crkve, barem u zborovima, a mnogi i danas još ondje pjevaju?“

„Bože moj, znate: Sve počinje od Boga, pa nadalje. Prvo vam Bog dađe glasa, i onda ti moliš da taj kapital bolje iskoristiš, za neko dobro. A onda, čvrsta vjera u Boga i, mislim, da će mi to pomoći. Može čovjek pričati što hoće: Ja mogu, ja ću postati ovo ili ono, ali pitanje je, da l' će! Ako se Bog odzgo smiluje, a ti marljivo radiš, onda će nešto biti. Tako smo i mi dvije počele u crkvi pjevati. U stvari, rekla bih da je tu zapravo i počeo malo ozbiljniji rad i malo ozbiljnija djela.“

Kod razgovora je bila nazočna i majka, gđa Neda, Nedjeljka, Domenica. Urednik ju je spontano upitao: „Kako ste Vi, gospođo Stojanović, uspjeli tako lijepo odgojiti svoje dvije kćeri, da imaju toliko povjerenje u sebe i u Boga, te postižu tako lijepe uspjehe?“

Gđa Nedjeljka: Čujte, ja sam prezadovoljna sa svojim dion. A taj odgoj, to je ka nasljedstvo: Moja majka i moj otac su to naučili mene i sestre i brata, pa tako isto to je želja i svoju dion. Jer, vidim u životu da bez Boga ništa čovik ne može da ima, ni da krene. I nije važno, je l' bogatstvo ili siromaštvo. Kad je duh bogat sa istinom, iskrenosti i ljubavlju prema Bogu, život je lakši i, ono što čovik želi – bilo prema čemu – sa vjerom u Boga i čvrsti radon uspije! I ja san rekla to isto svojoj djeci, da san sretna kad čujan da moje dite kaže: 'Bog mi je pomoga!' A kako će ti Bog pomoći, ako nis' radio? Puno ima ljudi koji bi možda i želili učiti, al' ne uspijaju. Ne shvaćaju da je to Bog-Duh koji nagrađuje čovjeka da, kako radiš, onako i dobivaš, znate! I, kako da van kažen? Želja mi je, eto, ako Bog da, da moja djeca uspiju, da ostanu uvijek čvrste vjere, da se pridržavaju istine – Boga, i radom: naprijed!... Neka budu ponosite, ali jednostavne u životu!”

Regionalni sastanak

Uloga laika u Crkvi dvadeset godina nakon Koncila

Iako je 27. studenog 1985. godine padao snijeg i ceste bile skliske, ipak su se 23 sudionika (svećenika i pastoralna suradnika) sjeverne Rajne Vestfalije okupila na radni sastanak u Ennepetalu. Tu u prostorijama Hrvatske katoličke misije Lüdenscheld, predavanje o laicima održao je misionar o. Bernard Rubinić, trećoredac.

On u toj misiji i radi zajedno s pastoralnom suradnicom Pavicom Planinc. Misija je dosta raštrkana. Zahvaća tri dekanata, gotovo polovicu biskupije Essen.

Svoje predavanje podijelio je na četiri točke, odnosno na četiri periode.

Prikazao je ulogu laika u vrijeme sv. Pavla, za vrijeme progona, u vrijeme Konstantinovske ere i u novom vijeku. Upozorio je kako naziv laik treba vratiti značenje kakvo je imao u Svetom pismu i u spisima svetih otaca. Riječ „laik“, odnosno „laikos“ dolazi od grčke riječi „laós“ koja znači narod. Laik je, dakle, u svom izvornom značenju član naroda, u ovom slučaju Crkve kao Božjega naroda. U crkvenoj praksi riječ „laik“ označuje kršćanina koji nije primio sakrament svetoga reda, koji dakle, nije ni đakon, ni svećenik, ni biskup, ali je u zajednici Crkve i te kako važan i odgovoran.

Sveti Pavao je uočio sposobne ljude i dao im podršku i pohvalu za zasluge. Spomenuta su i imena Apolona, Akvile, Priscile, Filipa, Lidije...

Za Origena se zna da je propovijedao biskupima.

Laici su vodili i politiku carstva.

Nije dobro ostati samo na podjeli da su laici znak svjetovnosti a klerici znak duhovnosti, nego prema Drugom vatikanskom koncilu treba isticati: dok svećenik vrši sakramentalnu službu posvećivanja unutar Crkve, laik je upravo onaj koji je u prvom redu pozvan u Kristovo ime posvećivati svijet u kome živi.

Svatko je najprije vjernik, a onda ima specifičnu ulogu u Crkvi. U tom smislu postavio je predavač prisutnima i neka pitanja:

- Koliko smo po župama uspjeli organizirati laičku zajednicu i to liturgijsku?
- U kojoj smo mjeri probudili svijest crkvenosti?

Posebno je naglasio da euharistijska zajednica postaje jezgra župne zajednice. Liturgijski skup je prva struktura župe.

Nakon predavanja razvila se plodna diskusija. U diskusiji se najviše zadržalo na župskim vijećima. Pojedine misije imaju župska

Bez euharistije nema Crkve, nema kršćanstva. Na slici: „Euharistijski Krist“, djelo Ive Dulčića.

vijeća, pa su svećenici koji ta vijeća imaju govorili o koristi tih vijeća.

Iskustvo pokazuje da župska vijeća mogu biti od velike koristi i to ne samo kao savjetodavno tijelo, nego i kao praktična pomoć župniku i župi. Članovi tih vijeća posjećuju bolesnike, pjevaju u crkvenom zboru, sudjeluju u folkloru, organiziraju razne proslave itd.

Kroz diskusiju je također napomenuto da su pastoralni suradnici i socijalni radnici u misiji velika pomoć i potreba.

Trebalo bi također posvetiti puno brige službi čitača u crkvi. Među svećenicima i suradnicima trebalo bi biti više razumijevanja i ljubavi.

Pred kraj diskusije stigao je iz Frankfurta nadužobrižnik o. Bernardo Dukić, pa je prisutne informirao o putovanju pastoralnih suradnika u Sv. zemlju.

Vlč. Branko Šimović izvijestio je o sastanku socijalnih radnika u Ludwigshafenu.

Svi prisutni svećenici i pastoralni suradnici

prihvatili su prijedlog vlč. Stjepana Penića da se susret mladeži za ovu regiju održi 17. 6. 86. u Essenu a idući susreti bi trebali biti svake godine i to 1. svibnja.

O. Pavao Obrdalj osvrnuo se na hodočašće u Kevelaer. O. Mato Kljajić je govorio o važnosti Katholikentaga u Aachenu. Saznali smo da će Katholikentag 1986. obrađivati pet tema: Svjetska Crkva, Evropa, duhovno zajedništvo, socijalni katolicizam i tehnika i odgovornost za budućnost života.

Svi su mišljenja da moramo biti zastupljeni u Aachenu a formirat će se i odbor koji će sve učiniti da se to i ostvari.

Poslije toga se pristupilo ručku kojeg su za ovu prigodu pripremili suradnici iz misije Lüdenscheld. Njima otpjevamo „Hvala“.

Predstavnik ove regije vlč. Stjepan Penić zahvalio je o. Bernardu Rubiniću na gostoprimstvu, prisutnima svećenicima i pastoralnim suradnicima na žrtvovanom vremenu (po nevremenu!) i zaželio svima sretan put i mnogo uspjeha u radu s laicima.

Jozo Župić

Rajnsko-majnski pastoralci u Hanau

Uvijek poneka zanimljiva ideja i konkretan prijedlog

Hrvatski pastoralni djelatnici iz rajnsko-majnske regije zaključili su na svom posljednjem sastanku u Frankfurtu da će svake godine na drugu nedjelju rujna slaviti Dan domovine. Prema informacijama s kojima raspolažemo taj je prijedlog naišao na vrlo pozitivan odjek i u drugim našim regijama u S. R. Njemačkoj.

I ovaj regionalni sastanak koji je 11.12.1985. godine održan u Hanau, u misijskim prostorijama, bio je po mnogo čemu plodan i koristan. Dvadesetak svećenika i pastoralnih suradnika najprije je s velikim zanimanjem saslušalo izvještaj domaćina o. Marijana Kovača o životu i radu hanauške misije. U diskusiju o teškoćama djelovanja u, prostorno gledajući, vrlo velikoj misiji koja nema nego

jednog pastoralnog radnika (samo misionara!), uključio se i mjesni dekan koji je obećao poduzeti potrebne korake kako bi se misiji dodijelila barem jedna katehistica.

Potom se p. Ignacije Vugdelija u svom kratkom referatu osvrnuo na Međubiskupijski susret mladih u Zagrebu i na temelju tog susreta, kao i drugih masovnih okupljanja, postavio nekoliko kritičkih pitanja koja su pomogla da diskusija bude konkretna i konstruktivna. Doslovno je rekao: „Da li je našoj Crkvi uopće, a nama pastoralcima u inozemstvu posebno, zapravo jasno što se s velikim okupljanjima naših ljudi želi postići? Da li nam poslije velikih slavlja ljudi postaju kršćanskiji? Koliko ih se zapravo 'primi' evanđeoska poruka? Koliko na tim masov-

nim skupovima ima 'duhovnog folkora', a koliko stvarnog kršćanskog ugođaja i doživljaja? Moramo li mi još uvijek nekomu dokazivati da nas ima i da nas je mnogo? Koje mjesto u pastoralnoj perspektivi pripada velikim vjerničkim saborovanjima, a koje intenzivnom radu u manjim, malim skupinama?" Predavač je spomenuo da se i u domovinskoj Crkvi mišljenja o značenju velikih skupova razilaze.

U živim razgovorima dodirnuti su sva ova i mnoga druga pitanja. I da se ne bi ostalo na samo uopćenom području zaključeno je da se napravi anketni listić o životu, vjeri, planovima i budućnosti naših mladih i da se u znaku te ankete na koju će mladi odgovarati anonimno održi sljedeći sastanak pastoralaca rajnsko-majnske regije koja teritorijalno obuhvaća pet biskupija.

Gostoprimstvo je bilo na zadivljujućoj visini, a radost zajedništva bi bila još veća da su svi pozvani došli na sastanak. Iv.

Sjednica redakcijskog vijeća „Žive zajednice“

Na blagdan sv. Lucije, 13.12.1985. godine, održana je u Naddušobrižničkom uredu u Frankfurtu sjednica redakcijskog vijeća „Žive zajednice“ na kojoj su bili prisutni: p. Bernardo Dukić, p. Ignacije Vugdelija, Ljubica Markovica, Ivica Šponar, p. Mato Kljajić, Ivo Hladek i Stanka Vidačković. Iz opravdanih razloga na sjednici nije mogao biti vijećnik p. Jozo Župić, ali on je svoje primjedbe s obzirom na list uputio poštom.

Poslije iscrpnog i kritičkog osvrta na sami list, na njegovu sadržajnu i tehničku stranu, vijećnici su izrazili mišljenje da bi radi poboljšanja „Žive zajednice“ ko-

ja s novom godinom ulazi u desetu godinu izlaženja trebalo:

- skraćivati priloge iz misija, posebno one koji su već otisnuti u našem katoličkom tisku ili koji pišu o sličnim proslavama (Nikolinje, fašing, Majčin dan i sl.);
- donositi više vijesti iz domovinske Crkve;
- donijeti u svakom broju pokoji prilog na njemačkom jeziku;
- češće pisati o sakramentima i o značajnijim svecima u pojedinom mjesecu;
- uvesti stalnu duhovnu rubriku (duhovnu riječ, zrnca, razmišljanje);

● veću pažnju posvetiti reakcijama čitalačke publike;

- objavljivati ankete, križaljke, kvizove iz vjeronauka, šale;
- još više prostora davati tekstovima koji rješavaju naše gastarbajterske probleme;
- svaki put donijeti urednikovu riječ;
- pozvati na dva tri dana nekog poznatog grafičara da pokaže kako bi list s grafičke strane mogao biti bolji.

Redakcijsko vijeće je svjesno da kvaliteta jednoga lista ne ovisi samo o uredniku i o redakcijskim vijećnicima. Zato ono moli sve svoje čitatelje: svećenike, pastoralne suradnike, socijalne radnike, intelektualce i manje školovane, starije i mlađe da se malo više javljaju svojim priložima, osvrtima i sugestijama, kako bi „Živa zajednica“ u donekle jubilarnoj 1986. godini bila bogatija, bolja, ljepša i – čitanija. Iv.

Mnogi sastanci naših pastoralaca posvećeni su trećoj generaciji „privremeno zaposlenih“ u inozemstvu

Namješten pastoralni asistent

Biskupija Mainz namjestila je u Hrvatskoj katoličkoj misiji Giessen 15. travnja 1985. godine za pastoralnog asistenta i socijalnog radnika gospodina **Matu Valjana**. Mato je rođen 7. rujna 1951. godine u Paklarevu kod Travnika. Maturirao je na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom 1971., poslije čega nastavlja studij teologije u trajanju od pet godina u Sarajevu. Na filozofskom fakultetu diplomirao je studij klasične filologije (1980.) i germanistike (1981.), a na Akademiji za kazalište, radio, film i televiziju u Ljubljani apsolvirao četverogodišnji studij dramaturgije (1982.). Čestitamo!

Nikolinjske i Božićne proslave

STUTT GART

3.500 sudionika na Nikolinjskoj i Božićnoj proslavi

Hrvatska katolička misija u Stuttgartu organizirala je i ove 1985. god. svečanu i tradicionalnu Nikolinjsku i Božićnu proslavu na kojoj se okupilo preko 3.500 uzvanika svih uzrasta. Velika velesajamska dvorana na Killesbergu bila je dupkom puna. Poruka ove proslave „svim na zemlji mir, veselje“ govorila nam je svima s pozornice da smo se ovdje sakupili u ime Krista i radi Krista. Sv. Nikola će nam pomoći da se što bolje spremimo za svečani doček i proslavu Božićne svetkovine prije nego što mnogi od nas pođu proslaviti Božić u Domovini.

Svečani program je otvorio i sve prisutne pozdravio fra Marinko. On je naglasio da večerašnja večer treba biti večer božićnog ozračja, kutak Domovine, „Lijepe naše“, radost mladih i starih koji gledaju „radost i nadu“ u zajedničkom hodu Kristovim stopama.

Zabavni program počeo je orkestar naše misije koji je pod ravnanjem mlade dirigentice Marijetke Reher izveo nekoliko poznatih šansona. Zatim su folkloristi u živopisnim narodnim nošnjama u tri navrata otplesali kola iz Hrvatske: Međimurja, Prigorja i Slavonije. Dječji je zbor, pod ravnanjem s. Alojzije, otpjevao 3 pjesme koje su sve prisutne dirnule u srce te su svi s njima zapjevali i onu veliku dvoranu pretvorili u veliki raspejvani zbor. Šaljivi igrokaz „Kum Mate

Kićo-Krunoslav Slabinac na Božićnoj proslavi u Stuttgartu

Velika velesajamska dvorana na Killesbergu (Stuttgart) bila je dupkom puna za vrijeme Nikolinjske i Božićne proslave

kod fotografa” izveden je profesionalno. Recitacija „malenih” prizvala je u pamet davnu prošlost starijih.

Dječju radost je povećao i uzveličao dolazak „Sv. Nikole” u pratnji anđela, krampusa i malih krampusića. „Sv. Nikola” je pohvalio djecu koja marljivo pohađaju vjeronauk na hrvatskom jeziku, vježbaju pjevanje u dječjem zboru, ministriraju... i aktivno sudjeluju u drugim pothvatima misije. On je otvorio svoje velikodušno srce i podijelio 1.160 darova djeci koja su se našla te večeri na toj nezaboravnoj proslavi.

Slavlje te večeri uveličao je i popularni i proslavljeni pjevač iz Domovine, Krunoslav Kićo Slabinac, pobjednik Splitskog festivala 85. te grupa „Osijek” iz Osijeka. Kićin nastup bio je crescendo radosti te večeri. Njegova pjesma dizala je naše srce i davala poleta našem umoru i nostalgiji sina u tuđini. Razvedrio je i razveselio mnogo srce, donio ozračje domovinske pjesme u dušu našega čovjeka u kojoj je sve manje radosti. Mladima je ulio još više ljubavi za sve ono što je naše, domovinsko, domaće, izraženo pjesmom koju svatko shvaća.

Sve je bilo na visini. Svi se u tom slažu. Svatko je mogao naći nešto što ga je to večeri veselilo i radovalo. Veliki auditorij svih uzrasta stopio se u jedno kao da je svakom čovjeku htio ponoviti i navijestiti Kristov program jaslica – „Mir na zemlji”, mir današnjem nemirnom svijetu.

Prošla je i ta nezaboravna večer čiji doživljaji duboko ostaju u našim srcima. Rado ih pričavam u susretima i želimo da nam ovakvih svijetlih trenutaka bude što više u životu.

M. Vukman

WILDBERG

Za radost jednog mladog srca

Ni ove godine nisu bili prikraćeni naši najmlađi u svojoj predbožićnoj radosti. Sv. Nikola im je donio lijepe darove, a krampus izvođači svoj „šou” zabavio i uozbiljio ne samo poneku djecu nego i odrasle. Lijepom ugođaju ovog predbožićnog veselja doprinijela su i sama djeca svojim – iako ne baš pedantnim – ali zato ipak hrabrim i simpatičnim izvođenjem glazbenih točaka pod ravnanjem pastoralne suradnice Mirjane Krušlin. Velik ulog ovom veselju dao je i pomlađeni VIS „Mladost 5” iz Ulma.

Da ta radost ne bude kratkotrajna i površna te da prebrzo ne padne u zaborav, predložio je misionar Sjev. Schwarzwalda ozbiljnu akciju spašavanja jednog mladog života. Prigodom božićnog ispovijedanja u mjestima Nagold-Calw-Freudenstadt odazvali su se vjernici aktivnom pokorom te kušali prokročiti put do radosti svoje i svoga bližnjega. Tako se tom prigodom skupilo 3.020,- DM kao pripomoć za operaciju presađivanja bubrega mladića Zlatka Bosankića iz D. Vitanovića kraj Brčkog, te ujedno „Godinu mladih” završili ovom lijepom akcijom da jedno mlado srce može i dalje kucati. Nadamo se da je plodna adventska pokora donijela ovog Božića radost svim suučesnicima a osobito Zlatku i njegovoj obitelji.

P.S.

Prodajem kuću u Mostaru – Rodoč. Kuća ima 2 trosobna stana, podrum, 2 garaže i veliki vrt. Upitati na telefon: 072 53/3905.

LUDWIGSHAFEN

Nikolinjsko-božićna radost

Prirediti našim ljudima, a osobito djeci, radost u tuđini, nameće se kao obaveza svim našim Hrv. katoličkim misijama, te svima onima koji su u mogućnosti svojim znanjem i sposobnostima tu radost i veselje organizirati. U prepunoj dvorani Hrv. katoličke misije Ludwigshafen, uz sudjelovanje KUD-a „Vladimir Stahuljak“, izveden je 7.12.1985., vrlo uspješan program uz doček „Sv. Nikole“. Igrokaz „Božićna radost“ koji je složila gđa B. Fedor, a glazbenu pratnju igrokazu odabrao i prilagodio tekstu prof. A. Svoboda, bio je jako lijep. Kad jedan igrokaz ima i glazbenu pratnju i kad u tim glazbenim dionicama uz glumce mogu učestvovati i gledaoci, onda nema žamora, nema nemira u dvorani, jer je gledalac ujedno i sudionik u izvođenju programa te ga doživljava ne samo vizuelno, nego ga i sam akustički interpretira. On je ujedno i glumac i gledalac, on aktivno živi i sudjeluje u programu. Upravo zato se prolomio pljesak u dvorani nakon izvedenog programa. Gledaoci su na taj način odali puno priznanje za požrtvovan rad njima već poznatim mladim glumcima: Mariji, Josipu, Dagmi, Goranu, Brigiti, Heleni, Branimiru, Gorani te najmlađima, svega 5 godina starima, koji su se prvi put našli kao anđeli na daskama pozornice.

Prisutne roditelje i mnogobrojnu djecu srdajčno je već na početku programa pozdravio naš župnik p. Ljubo Sesar te djeci vrlo sadržajnim i razumljivim rječnikom obrazložio životni put i rad sv. Nikole, darovatelja i dobrotvora djece. Djeca i prisutni slušali su vrlo pažljivo njegove riječi i na taj način obogatili svoje znanje o jednom Svecu.

Na Nikolinjsko-božićnoj proslavi u Ludwigshafenu i Kaiserslauternu stvorili su posebno dopadljiv ugođaj mladi KUD-a „Vladimir Stahuljak“ sa svojim voditeljem prof. A. Svobodom (desno)

Recitacije o sv. Nikoli koje je napisao p. Ljubo, a interpretirale Tihana i Tihomil te Helena i Dagma također su oduševljeno pozdravljene pljeskom u dvorani.

Prvi put su nastupili i dva harmonikaša-Branimir i Vedran te je i njihov prvi nastup burno pozdravljen.

A tad se dvoranom začuo glas zvonca. Žamor djece postao je glasniji, svi su jurili k pozornici na kojoj se pojavio, u svečanoj biskupskoj odori, „Sv. Nikola“ sa zlatnom debelom knjigom u kojoj su bili zapisani utisci i dobra djela naše djece. Pune košare darova donio je on našoj djeci. Najsladi su ipak bili oni najmlađi. Oni su se čvrsto stisnuli ručicama o vrat svojim majkama. S nepovjere-

renjem su gledali, ali ipak se nasmiješili i primili dar od „Sv. Nikole“. Njima će njihove majke svake večeri dugo pričati o igrokazu „Božićne radosti“, i o „Sv. Nikoli“, koji ih je tako bogato darovao.

Sutradan, tj. u nedjelju, obradovali smo djecu i roditelje u Kaiserslauternu, svirajući i pjevajući sv. Misu uz pratnju naših tamburica, jer i tamošnja župa pripada našoj misiji.

Djeca u Kaiserslauternu pozdravila su „Sv. Nikolu“ lijepim recitacijama, a on ih je bogato darovao. Kasno u večernjim satima vratili smo se kućama, sretni da smo našim ljudima i djeci koji su daleko od maše misije priredili ugodno i lijepo poslijepodne.

A. prof. Svoboda

SIEGEN

Uspjela božićna proslava

Veće je tradicija kod nas u Siegenu da se za naše radnike koji nisu otišli u domovinu obavlja Polnočka svake godine 24. XII u 23,30 sati! Premda su mnogi naši radnici otišli u domovinu, da zajedno sa svojim obiteljima i rodbinom proslave Božić i Novu godinu, ipak nas je ostao popriličan broj koji Božić i Novu godinu slavimo u kraju svoga radnog mjesta. Premda je Siegen manje mjesto nego drugi industrijski gradovi Njemačke, ipak se sakupilo za Polnočku oko 200 maših vjernika. Inače redovito dolazi na nedjeljnu svetu Misu oko 100 ljudi.

Sve nas je posebno obradovalo kad se svečanost Polnočke uzveličala našim odraslim radnicima-vjernicima, koji su uz svećenika u presbiteriju, njih oko 30, obučeni u bogate narodne nošnje, preuzeli ulogu ministranata.

Peter-Paul Kirche, koja je bila tom prigodom vrlo lijepo okićena borovima i svijećama, još više je zasjala u svom sjaju i ljepoti

od šarenila naših narodnih muških i ženskih odijela.

Sve ovo, s našim božićnim pjesmama, pjevanim iz punine duše i grla, ostavilo je na sve

prisutne velik dojam. S takvim vanjskim slavljem Božić smo doživjeli življe i u srcu ponijeli kao najdražu crkvenu svečanost i dan Gospodnji!

Josip Jurić

Nijedna se naša misija ne može požaliti da nema ministranata – dječaka i djevojčica. No, lijepo je, posebno u nekim prilikama, kao za Božić u Siegen, vidjeti oko oltara i odrasle ministrante.

HANAU

Podijeliti radost s drugima

Božićevanje-Weihnachtsfeier '85., što smo ga pri našoj misiji Hanau priredili i održali na sam dan Bezgrešne, 8.12.1985., prije nego li će se naši ljudi uputiti svojim kućama, da doma među svojim proslave božićne blagdane, odvijalo se pod tipičnim vjerničkim i biblijskim motivom: „ZNATI PODIJELITI SVOJU RADOST S DRUGIMA“, a to je onda automatski očiti znak moje i tvoje unutrašnje sreće, duševne uravnoteženosti, sređenosti i nutarnjeg osobnog zadovoljstva. Velika većina naših ljudi na terenu misije, većina koja ne živi aktivno svoju vjeru i kršćanstvo kao pripadnici naše zajednice, očito niti inače, van Crkve, ništa ne drži do zajedništva, do okupljanja na bazi vjere i pripadanja Isusu Kristu po krštenju. Oni kao da ne žele prirediti nešto lijepo niti sebi samima, a niti da radost dožive s drugima. Radost susreta, ponovnog nalaženja... radost pjesme domovinske. Poziv je bio upućen svima, bez iznimke, u poduzetu najavi u njemačkim lokalnim novinama.

Ipak, mimo svih očekivanja bilo nas je više nego li ijedne godine dosada. Zgrada misije bila je pretijesna. Došli su nam ovoga puta u goste naši susjedi iz Seligenstadta, tako da se po evanđeoskom uzoru, svadbena dvorana napunila do zadnjeg raspoloživog mjesta. Hvala im, i pozivamo ih da nam se opet pridruže u Marienthal, kao lani. Pasivnost

Najveći biser slavlja u Hanau, u koje je bio uključen i dolazak „Sv. Nikole“, bili su ovi misijski mališani

domaćih bila je tako iskupljena spremnim odazivom susjeda.

Najveći biser našega slavlja, u koje smo uključili i dolazak „Sv. Nikole“ za naše najmlađe, bili su naši mališani. Gledajte ih na slici, zar nisu zlatni? A još bi bili „zlatniji“ kad bi ih roditelji više oduševljavali, kada bi ih više vodili u crkvu, više slali na vjerounauk, kada bi im naprosto pružali jedan jači vjernički primjer. Kada bi mlade oduševljavali za biblijsku olimpijadu! „Sveti Nikola“ im je

sve to spočitnuo, ali što bude? Kroz jedno uho unutra, kroz drugo van! Malo se što u tome mijenja.

Sve je dobro, dok smo u žiži nikolinjskog i božićnog zbivanja i zborovanja. Ali, čim treba da santi stupimo na scenu, odmah malakšemo i posustajemo. O, sv. Nikola i Mali naš prijatelju Isuse, taknite nas, GANITE NAS! Da zaista i zaslužimo vaše, božićne darove.

Dinko Grajski

AACHEN

Slavlje „Sv. Nikole“ i Božića

Subota 7. studenog bila je u Aachenu kišna. Stoga smo se plašili da će naša proslava biti slabo posjećena. Međutim, posjet naših ljudi bio je velik. To raduje. Znači da postoji u nama osjećaj za djecu i njihove radosti.

Odrasli – Milica, Katica i Buba – izvele su komad „Božić u ubogoj mansardi“, u režiji gospođe Cernić. Dobra gluma i lijepa tematika prihvaćena je s oduševljenjem od djece i odraslih.

Kao i uvijek, nastupili su i naši harmonikaši da nas obraduju, ali i da pokažu što su naučili, koliko su napredovali. Pred nesposredni dolazak „Sv. Nikole“ djeca su izvela igrokaz

Zadivljuje kako mladi brzo nauče svoje uloge u igrokazima, iako po prirodi ne umiju „glumiti“ kao odrasli

„Nikolinje“. I onda je stigao „Sv. Nikola“ u svečanoj odori. Govoreći o trima siromašnim djevojkama, kojima je svojom novčanom pomoći omogućio udaju, rekao je da će moliti za sretnu ženidbu starih momaka i djevojaka, kod kojih nije u pitanju siromaštvo. Iza toga je bilo je dijeljenje darova djeci. Darove su primili i neki odrasli. Sve je bilo simbolično i veselo. Poslije, ples i tombola. U pauzi nas je ugodno iznenadio svojim lijepim pjevanjem i sviranjem na gitari gosp. Joža Crvelin.

I kod ove proslave odgovorni su si postavili nekoliko pitanja: Kako izvući ljude iz pasivnosti? Kako ih potaknuti na aktivnost, kreativnost? Što učiniti kod ovakvih priredbi da bi ljudi shvatili, da Bog želi otkupiti čitavog čovjeka, da je i jedno takvo slavlje izvan crkve nešto lijepo, ljudsko, kršćansko? I na kraju: Kako povećati broj osoba koje su spremne pomoći, preuzeti odgovornost na se, a koje neće brzo sustati kod prve poteškoće ili kritike?

Jedno je postalo jasno: samo strpljivim, sistematskim radom – ne horuk-djelovanjem – može se ići naprijed. I plodovi će sazreti. Nije važno tko će ih brati. Mali korak je napravljen. I nedostaci, kojih je sigurno bilo, dobro su došli, jer i tako se uči. Bilo je govora i o njima na sastanku aktivnih u ponedjeljak 9. prosinca. A vidjelo se i zadovoljstvo radi uspjeha – i umor je bio zaboravljen.

Mato Kljajić

DÜSSELDORF

Božićna priredba

Božićno veselje u našoj misiji u Düsseldorfu održalo se u subotu 7.12.85. u dvorani pokraj crkve St. Apollinarisa.

Kiša nije omela da se prepuni dvorana roditeljima s malom djecom i ostalim vjernicima.

Njemački gosti naše hrvatske božićne večeri bili su: mjesni župnik i dekan gosp. Belecke i njegov praktikant, iz Caritasa Frau Verhoeks i njezin muž, par njemačkih učiteljica naše djece te još neke njemačke obitelji koje redovito i vrlo rado dolaze na naše zabave.

Kulturni program je počeo u 19 sati i trajao do 20 sati. Vrhunac programa bio je dolazak „Sv. Nikole“. Dok mu djeca pjevaju, on ih blagoslivlje i dariva.

Izvođači kulturnog programa bili su pravi majstori: recitatorke Anita Burazin i Antonija Rimac najavljuju poruku Novorođenoga. Frulica Ane Marijanović donosi božićni štimung. Mala Danijela Begonja (predškola) je sve nasmijala i iznudila burni aplauz kad je zapjevala pjesmu Božiću. Dječji zbor s par duhovnih šansona i par božićnih pjesama bio je pravi ugođaj. Šaljivi skeč „Dvazeca“ nasmijao je sve, jer su ga Ivan i Jozo Raspuđić majstorski izveli.

Sestre Gudelj (prvi razred) pjevale su u due-tu da je milina slušati. Pomlađena folklorna grupa „Život“ zadivila je sve prisutne. Iako

Vrhunac programa u Božićnoj priredbi u Düsseldorfu bio je dolazak „Sv. Nikole“. Djeca su mu, pod ravnanjem s. Zdenke, otpjevala nekoliko pjesama.

je voditelj morao u bolnicu, oni se nisu dali smesti. Nastupili su i raspalili publiku, a za uspješan nastup nagrađeni su dugim aplauzom. „Sv. Nikola“ je održao govor, izmolio Zdravo Mariju, blagoslovio sve prisutne i podijelio djeci oko 200 darova.

Drugi dio programa, koji je bio zabavan, preuzele su voditi naše „Plave zvijezde“, VIS koji postoji tek godinu dana. Ipak, on je majstorski zabavljao sve do u sitne sate.

Neka uz naš VIS „Zagreb“ i naših „Plavih zvijezda“! Za ovo što su pokazale zaslužuju naše čestitke.

Nešto iza jedan sat igra, pjesma i ples su zamukli, a razdragano mnoštvo sa zadovoljstvom je otišlo na počinak.

Hvala župniku fra Nikoli, hvala sestrama Zdenki i Gertrudi, hvala izvođačima i „Plavim zvijezdama“ i svima koji su nam omogućili ovaj predivni božićni ugođaj. *Očevdac*

REGENSBURG

Opet sveti Niko...

I ove godine „Sv. Nikola“ s krampusom našao je put do male Hrvatske misije u Regensburgu. Djeca s roditeljima došla su u lijepom broju. Maleni su se držali mamina skuta, jer tu je sigurnije.

Djeca i mladi, njih 22, izveli su kratki program. Pjesmom „Opet sv. Niko“ dočekali su „Sv. Nikolu“. Nakon župnikova pozdrava djeca su se kratkim recitacijama pohvalila sv. Nikolu.

Cilj svega je bio da djeca nauče i razumiju što više hrvatskih riječi. To su u prošlogodišnjem susretu svečano obećali „Sv. Nikoli“.

Bosanci su hvalili svoju lijepu Bosnu, Zagorci svoje Zagorje, Hercegovci svoju kršnu Hercegovinu, i tako po redu, Slavoniju, Dalmatinsku Zagoru, Dalmaciju, Međimurje, Prigorje. Sve je to u početku recitala „Domovini“ lijepo izrekao Ante:

„Ja sada znam dobro
gdje moja je domovina.
Tamo, gdje rođeni su
otac, majka,
gdje živi mi

djed i baka.
Tamo, gdje sunce miluje
godinu cijelu
obale Jadrana,
hercegovački kamen,
ravna polja Slavonije,
prelijepo Zagorje,
Prigorje, Međimurje,
guste šume lijepe Bosne.
Tu je moja domovina“.

Na koncu je Kristina najavila dvije božićne pjesme: „Radujte se narodi“ i „Veseli se, Majko Božja“, koje su djeca pjevala uz pratnju Miroslava na klarinetu. Dječak Kristijan (3 godine) nabrojio je „Sv. Nikoli“ na hrvatskom sve mjesece u godini.

Slijedilo je dijeljenje darova, za sve potpuno jednakih i povezanih hrvatskom trobojnicom. Gospodin župnik je prozivao, a djeca prilazila „Sv. Nikoli“ po dar. Krampus je razveselio sve dijeljenjem šiba i zveketom lanaca.

Razišli smo se u mislima na dom i domovinu, prazne kuće i mnoga naša opustjela ognjišta. S bolom u duši, a molitvom u srcu, vapila sam Gospodinu: „Oživi ponovno ognjišta naša.“ *s. Miroljuba Marijanović*

Javna zahvala obitelji
† M. Čutur

Svidjelo se Gospodinu te je k sebi pozvao našeg dragog tatu i muža.

Ponosni smo što smo imali Tebe, divnog oca i muža. Hvala ti za sve što si učinio za nas. Svima vama, koji ste u teškim trenucima suosjećali, strepili, molili ili na bilo koji način izrazili pažnju meni i mojoj obitelji ovim putem želim reći veliko **hvala**.

Hvala svima koji ste našeg dragog pokojnika ispratili na njegovo posljednje počivalište te mu grob okitili ili još kitite cvijećem.

Hvala svim članovima Hrvatske kulturne zajednice Stuttgart.

Hvala našim liječnicima dr. Š. Ivanišević i dr. H. Lukiću.

Hvala gosp. profesoru Klincu.

Hvala svim socijalnim radnicima njemačkog Karitasa, kolegama našeg pokojnika.

Posebna hvala našim svećenicima i časnim sestrama koji su nam u najtežim trenucima bili od velike pomoći.

Hvala svima koji nas se sjetu u svojim molitvama i koji nas preporučuju Svevišnjemu da nam dadne snage i izdržljivosti.

Zahvaljujem svima koji su nam na bilo koji način uputili izraze sućuti.

Martina, Zrinka i Anica Čutura

MANNHEIM

„Hrvatska, Hrvatska...”

Prigodom boravka u Rimu i Vatikanu po svom privatnom poslu dušobrižnik iz Mannheima bio je primljen kod Sv. Oca pape Ivana Pavla II u audijenciju dne 27. 11. 1985. godine. Bila je prisutna i župska pomoćnica M. Krističević, koja je primila posebni bolesnički blagoslov Sv. Oca, jer je tom godinu bila teški bolesnik.

Predstavivši se Sv. Ocu dušobrižnik iz Mannheima je rekao: „Sveti Oče, ja sam svećenik iz Bosne, Hrvat, Vaš osobni kapelan.” Sv. je Otac tada prihvatio dušobrižnika za oba ramena i povišenim glasom uzviknuo: „Hrvatska, Hrvatska... Kako je u Hrvatskoj? Kako si Ti?”

Nakon kratkog razgovora Sv. Otac je rekao: „Pozdravi mi sve Hrvate. Reci im da ih Papa voli. Reci im da ih nosi u srcu...”, a potom ga upitao gdje je on sada. Na odgovor župnika da se nalazi u Njemačkoj kod Hrvata radnika, Sv. Otac je ponovno pozdravio sve Hrvate diljem Njemačke, a također i Nijemce u čijoj zemlji trenutno žive i rade Hrvati. I na koncu je Sv. Otac rekao: „Svima pozdrav i kaži im: Hvaljen Isus i Marija!”

Mannheimski dušobrižnik, boraveći u Rimu bio je na jednom razgovoru oko ustano-ve gostinca za Hrvate hodočasnike u Rimu.

Hrvatskog misionara u Mannheimu mons. dr. A. Luttera (u sredini) primio je u audijenciju Sveti Otac Ivan Pavao II

Naime, želja je Sv. Oca da i Hrvati dobiju svoj gostinjac za hodočasnike u vječnom Gradu, jer gotovo svi narodi to imaju, a samo Hrvati ne. Govor je o kupnji jednog napuštenog samostana u Rimu, gdje bi se moglo odmah smjestiti oko 60 hodočasnika.

Ali potrebna su sredstva za početak djelovanja, pa bi bilo zgodno o svemu obavijestiti javnost. Zainteresirani se mogu radi točnih obavijesti javiti na Radio Vatikan, posebno p. Nagyu. On se dobro znao za cijelu stvar zauzeo, pa moli za razumijevanje i pomoć.

Prisutnik

Zanimljiv prijedlog jednoga intelektualca

„Osnujmo fond za stipendiranje siromašnih studenata”

U predbožićne dane 1985. godine uputio nam je jedan naš katolički intelektualac pismo u kojem je razradio svoj prijedlog da se u S. R. Njemačkoj osnuje „Fond za stipendiranje siromašnih katoličkih studenata u domovini”. Donosimo taj prijedlog u njegovoj konkretnoj razradi i toplo ga preporučujemo čitateljima „Žive zajednice”.

Naš intelektualac piše:

Da ne duljim pokušat ću kratko objasniti, odnosno razraditi plan mogega prijedloga na kojem bi se poslije razradio cijeli projekt. Želim na spomen mojim pokojnim roditeljima osnovati „Fond za stipendiranje siromašnih katoličkih studenata u Domovini”. Fond bi bio osnovan pod pokroviteljstvom „Žive zajednice” u Frankfurtu, a u Domovini bi brigu oko organizacije preuzeo vlč. Stjepan BULAT iz Đakova pod pokroviteljstvom gosp. biskupa Ćirila KOSA. Pravila bi bila otprilike ova:

1. Jedna godišnja stipendija iznosila bi na početku 1.000 DM, u ratama od po 100 DM za deset mjeseci školske godine.
2. Jedna stipendija bi se davala na početku prvoga semestra, a trajala bi 4 godine (osam semestara) ili 5 godina (10 semestara).

3. Stipendija bi se dodijeljivala isključivo odličnim maturantima iz siromašnih katoličkih obitelji.
4. Kandidirati bi se mogli svi katolički srednjoškolci s cijelog područja Biskupske konferencije Jugoslavije.
5. Stipendije se ne bi davale studentima teologije.
6. Pismeni zahtjev za stipendiju podnose zainteresirani pojedinci po završenom zadnjem razredu gimnazije, uz pismenu preporuku nadležnog župnika.
7. Molbi bi se prilagale kopije svjedodžbi zadnj triju razreda gimnazije.
8. Molbi bi se priložio kratki pismeni prikaz radi čega se želi studirati određene nauke.
9. Rok za primanje molbi bi se ograničio jednim datumom, recimo 30. lipnja tekuće godine.
10. Poslije tog roka sve pismene molbe proslijedile bi se uredništvu „Žive zajednice” u Frankfurtu gdje bi jedna komisija na posebnom sastanku većinom glasova odlučila o dodjeli stipendije.
11. 1. listopada bi prvi stipendisti već dobili odgovarajuću pomoć.
12. Dodjela stipendije bi se mogla produžiti poslije 8 ili 10 semestara samo iz opravdanih razloga, kao bolesti ili nekih drugih nepredviđenih razloga.
13. Gubljenje semestra ili godine iz neopravdanih razloga imalo bi za posljedicu ukidanje stipendije.

Što se tiče organizacije u S. R. Njemačkoj, moralo bi se postupiti na slijedeći način:

1. Treba izabrati odbor od 3 ili 5 članova, u svakom slučaju mora biti neparan broj, da bi se lakše donosile odluke.
2. Pojedincima koji bi davali sredstva za fond mora se osigurati pravo na poresko olakšanje prema njemačkom poreznom zakonu (to znači, ako netko pokloni godišnje za fond 1.000 DM, može kod porezne progresije od 60% dobiti od poreznog ureda 600 DM natrag).
3. Najmanji godišnji prilog bio bi 500 DM.
4. Zajamčena svota uplatila bi se unaprijed na odgovarajući bankovni račun koji bi bio otvoren isključivo za fond.
5. Članovi odbora bi se sastali dva puta godišnje – po potrebi i više puta. Troškove dolaska u Frankfurt snosili bi sami.
6. Odbor bi uspostavio kontakte s drugim crkvenim novinama u svijetu radi promidžbe fonda.
7. Odbor bi preko „Glasa Koncila”, po utemeljenju fonda, obavijestio o ulozi fonda, pravila dodjele stipendije te objavio imena stipendista.
8. Darovatelj bi trebao šest mjeseci prije otkazati daljnju pomoć, ako iz bilo kojega razloga ne bi bio u mogućnosti da pomoć dodjeljuje do kraja.
9. Stipendije bi se ponavljale poslije 4, odnosno pet godina, što znači da se s 1.000 DM godišnje može stipendirati jednoga

Biblijski seminar na biblijskim izvorima Hodočasnik u Svetoj zemlji

Odavno je Palestina, Kristova Domovina, označena kao sveta zemlja. I hodati tom zemljom, hodočastiti svetim mjestima, to je bio san mnogih kršćana tijekom povijesti. Znanje iz vjeronauka ovdje postaje jasnije. Oci franjevci, iz Frankfurta, organizirali su biblijski seminar za misijske djelatnike, a „prostorijski“ u kojoj se održavalo „predavanje“ bila je – cijela Palestina. Vrsni duhovni voditelj fra Marijan Vučelić, profesor Svetog pisma, koji i sam življaše više godina na tom terenu, bio je odlični tumač. Uz njega, kao vodič, Hebrejac Zlatko, snalažljivi poznavalac svakog detalja ovih svetih prostora, davao je svoje „predavanje“ o današnjem stanju u zemlji Izraela. Povjesnost, bliska prošlost, sadašnje stanje i okrenutost prema sutrašnjem, sve je to izvanredno pristupno od Sjevera do Juga, od Jordana do Sredozemlja. Koliko god se može zapažati iznad zemlje, još više se otkriva pod zemljom. Danomice otkrivaju istraživači-arheolozi, a i mi smo radosno otkrivali silazeći niz brojne stepenice u utrobu zemlje palestinske. Da, vjerujem, ovdje je pravi raj – za arheologe! Čovjek ima dojam da će na tlu Palestine za njih biti posla do Sudnjega dana!

Dakako, čovjek-kršćanin ovdje se u prvom redu želi susresti s Isusom Kristom. I zaista, On je ovdje vrlo, vrlo uočljiv. O njemu pričaju brojne crkve i crkvice, o njemu „govori kamenje“. On je zaista broj jedan i Betlehema, i Jeruzalema, i Nazareta, i cijelog Izraela! Divno je hodati „Viom dolorozom“ – Putem Njegova Križa, i potresno, i vrlo zanimljivo, i živo i živopisno. Čovjeka zahvati neki posebni ugođaj dok u crkvi Getsemanija dotiče

kamen koji zna već „napamet“ sve ono što se dogodilo onog znakovitog Velikog četvrtka. Lijepo je sići u Lazarov grob i osluškivati je – ku poziva: „Lazare, iziđi!“ Istina, oko svega toga ima naslage vjekova, ljudi su dali svoj pečat svakom detalju svetih mjesta, nago-milalo se tu ruševina, i jednog i drugog i trećeg. Srž je, ipak, ostala ista. Jasna, znakovita, nedvojbeno, upečatljiva. Sveta zemlja ima svoje detalje o kojima se ne priča, već s kojima se priča i druguje u srcu. Ali ova Zemlja ima i svoje draž-detalje o kojima se rado pre-pričava: kupanje u Mrtvom moru, uzimanje vode s Jordana, kušanje vina iz Kane u Gali-leji, jahanje na devu, susreti s Arapima i Beduinima, plantaže raznog južnog voća itd.

Da, još i ovo, i osobito upravo naglašeno: za pravi doživljaj Svete zemlje potrebna je pra-

va grupa s kojom se putuje. Potreban je ugođaj vremena. Mi smo u ovoj našoj hodočasničkoj grupi imali sve to. Potreban je do-bar vođa koji svako jutro / u deset dana! / zna detaljno sve što taj dan hoće, ali je po-trebna i njegova vedrina po kojoj grupa po-staje svakim novim jutrom osvježena. A mi smo za to imali fra Bernarda Dukića.

Bogu hvala! Da, potreban je i napor svakog pojedinog člana grupe, da se pjesmom, ša-lom i obiteljskim ozračjem lakše prijeđu ki-lometri. I to smo imali u dostatnoj mjeri.

Tako smo, uz biblijski seminar, imali prilike u desetodnevnom druženju (12.-22. XI. 1985.) upoznati Svetu zemlju, upoz-nati kamenje, ali i upoznati žive ljude koji su tih dragih dana tvorili – jednu skladnu živu zajednicu.

Don Slobodan Štambuk

Jedna od najljepših točaka u hodočasničkom programu u Svetoj zemlji je bez sumnje Križni put od tvrđave Antonije do Kalvarije. Na slici: naši pastoralni suradnici sa svojim svećenicima obavljaju pobožnost križnog puta na studijskom putovanju.

studenta 4 godine. Poslije 4 godine sti-pendija se dodjeljuje novom studentu početniku.

Ovo bi bio prijedlog za statut fonda. Svaki daljnji prijedlog će biti dobrodošao i oz-biljno razmatran. Da se po našem starom običaju ne bi stalo već na početku, ja se oba-vezujem da ću, dok god mi bude moguće, stavljati na raspolaganje dvije stipendije go-dišnje, tj. 2.000 DM. Te dvije prve bi mogle početi ostvarivati svoju svrhu već početkom školske godine 1986./87. No, nadam se da će se naći još čitatelja „Žive zajednice“ u Nje-mačkoj, i ne samo u Njemačkoj, koji će pot-pomoći ovaj pothvat da se materijalno pot-pomogne budućim hrvatskim, i ne samo hrvatskim, katolicima u Domovini da lakše prođu težak studentski put.

Baš u ovo Božićno vrijeme na zapadu će se izdati ogromna materijalna sredstva za ma-terijalne darove koji će vrlo brzo biti zabo-ravljeni i koji će ostaviti vrlo malo trajne vri-jednosti. Budimo zato Kristova djeca i po-mozimo onima kojima bi i On sam najprije pomogao, a to su upravo nama nepoznati, si-romašni, ali sposobni i nadareni mladi ljudi naše Domovine.

DÜSSELDORF Čirilo-Methodova godina

Već jedanaest godina hrvatski vjernici u Düsseldorfu sudjeluju u Misi i božićnom pazaru u župi svetog Andrije (dominikanci) u Altstadtu.

Svake godine se to organizira uoči prve nedjelje Došašća. Hrvati rado sudjeluju na toj njemačko-hrvatskoj molitvenoj i pazarskoj večeri.

Prateći događaje i život Ckrve u Hrvata uzi-ma se tema večeri. Ove godine smo uzeli sv. Čirila i Metoda za tu temu.

P. Zils, njemački dominikanac, koji vrlo do-bro govori hrvatski, održao je propovijed na njemačkom i hrvatskom o slavenskoj braći istaknuvši kako Bog kroz povijest dolazi pre-ko svojih svetaca. Slavenskim narodima i Hrvatima došao je preko braće Čirila i Meto-da koji su se zalagali za narodni jezik u litur-giji. Slavenski narodi, a tako i Hrvati, imali

su mnogo prije II vat. sabora u liturgiji na-rodni jezik (staroslavenski, odnosno sta-rohrvatski).

Za to se mora zahvaliti upravo braći Čirilu i Metodu.

Čitava Misa i pjevanje preko Mise bilo je ta-ko ravnopravno organizirano da su jednako mogli Hrvati pjevati njemački, kao i Nijemci hrvatski. Napjevi koje smo te večeri pjevali preko Mise uzeti su iz ruskog, poljskog, hr-vatskog i njemačkog naroda. Dominirao je hrvatsko-slavenski napjev da bi se istakla važnost svete braće i naroda iz kojih oni pot-ječu i kod kojih su djelovali.

Misu su predvodili p. Zils i hrvatski župnik u Düsseldorfu p. Nikola Čurčija. Vjernika je bila puna crkva, približno jednako Nijemaca i Hrvata.

Iza Mise božićni pazar u Centru iza crkve. Kupovalo se, igralo se, pjevalo, a dobitak od pazara išao je u korist jedne hrvatske župe u Slavonskom Brodu.

NC

STUTT GART

Sabirna akcija za Afriku

Franjevačka provincija presvetoga Otkupitelja u Hrvatskoj sa sjedištem u Splitu slavila je u prosincu 1985. godine 250. obljetnicu svoje samostalnosti, tj. odcijepljenja od velike franjevačke provincije Bosne Srebrene. Ta nova franjevačka provincija sa svojih 12 samostana i velikim broj župa bila je dobro organizirana. Njeni su članovi razvili višestruku djelatnost: polazili su u misije, sudjelovali u velikim pothvatima Crkve, pastoriizirali hrvatski puk u Dalmaciji, razvili školski i prosvjetni rad tako da danas s ponosom gledaju na svoju prošlost.

Članovi te provincije danas nastavljaju istim radom. Ima ih među našim iseljenim hrvatskim narodom u svim dijelovima svijeta. Pred 15 godina prva su braća pošla i u misije ili kako franjevačko Pravilo kaže: „među Saracene i druge nevjernike“ da „propovijedaju Evanđelje svakom stvorenju“ (Mt 16,15). Otišli su u srce crne Afrike, u državu Zair, nekoć belgijski Kongo i primili samostalnu misiju Burhale, da bi kasnije preuzeli drugu misiju Luhvinja. Došle su i sestre Školske sestre sv. Franje, Split (Lovret) koje im pomažu u širenju Kristova Evanđelja kao i u drugim vidovima ljudskog življenja. Tu na djelu pokazuju onu Kristovu zapovijed: „Ljubite jedni drugoga, kao što sam ja ljubio vas“ (Iv 13,34).

Toj se misiji, koja sada broj 4 svećenika i 6 sestara, želi što prije pridružiti i jedan brat neklerik – fratar koji nije svećenik – koji se sada nalazi u Bruxellesu na učenju francuskog jezika i pripremi za rad u afričkom podneblju.

Tu dragu misiju Luhvinja ne zaboravlja njihova zajednica. I pojedinci ih se rado i češće sjete. Posebno se u tom ističu naši misionari po Njemačkoj. Oni nastoje probuditi među našim vjernicima osjećaj pomoći u tim dalekim i siromašnim afričkim prostranstvima. Istina, misija se danas uklopila u veliku franjevačku vikariju sv. Benedikta afričkoga, prema planu sadašnjega generala franjevačkog reda p. Johna Vaughna, ali je ona uvijek ostala i ostat će na srcu hrvatske braće i vjernika.

Hrvatsku katoličku misiju u Stuttgartu već više godina posjećuje jedan od misionara iz daleke Afrike u mjesecu listopada, kada se slavi i MISIJSKI DAN. Misionar iz Zaira tom prilikom održa predavanje uz diase i starijima i mlađima o životu i radu u Zairu i predvodi euharistijska slavlja. Vjernici su u ovakvim prigodama pokazivali veliku misijsku svijest darivajući velikodušno novčane priloge našim misionarima.

Prošle 1985. godine nisu misionari bili u mogućnosti posjetiti nas pa je osoblje naše misije organiziralo sabirnu akciju skupljanja za misiju u Africi pod lozinkom „Zaodjenuti gole“. Odaziv vjernika zaista je bio velik. Daredžljivost i širina srca pokazali su se na djelu. Ne samo da su vjernici davali od svoga „viš-

KOBLENZ

„Dan otvorenih vrata“

Naš župnik kaže da ćemo to ubuduće nazivati „Dan dobrotvornosti ili Dan otvorenog srca“. Tako je to i ove godine po peti puta bilo od 14. do 15. 12. 1985. u Koblenzu.

Već petu godinu boravimo, živimo i radimo u našem novom centru. To je naš hrvatski dan u tuđini! Pred Božić ga otvorimo dva dana i za naše prijatelje – suradnike Nijemce. To su dva dana kad se u našem centru vidi da smo prijatelji sa svim ljudima dobre volje, da im otvaramo ne samo vrata nego i srce i dušu i da mislimo ne potrebne u našoj domovini i širom svijeta. To su tako doživjeli i gosti i mi gostodavci. Poslije bogoslužja imali smo zajednički ručak. Bilo se teško odlučiti između domaćih „stvari“ – sarma, čevapčići, a neki su radije malo pričekali vrući burek od mesa ili sira. Aperitiv, vruća šljivovica“ a poslije, razumije se, vino ili točeno pivo (kažu, puno ukusnije nego ono na bašteli i iz boce)! Nismo zaboravili ni domaće

kolače koji su stizali čak iz 50 km udaljenosti. Jasno, svježi i ukusni! Uz bosansku i njemačku kavu može se provesti u razgovoru i nekoliko sati, zaboravivši svakodnevne brige.

Tako poslije svega dobrog za tijelo čovjek ima potrebu da zadovolji dušu i oko. Naše vezilje već jedanaestu godinu vezu, pletu i kačkaju lijepe vezove i ostale ručne radove. Imamo i vrijedne i lijepe knjige, reprodukcije, slike. Sve se to tih dana prodaje i dobrotvorne svrhe. Izložba je brzo rasprodana. Uvijek nam ponestanu ručni radovi, pa dosjetljivi Nijemci naručiše već za iduću godinu što žele kupiti, a mi znamo što nam je činiti. Sve za našu novu kumčad Ružu i Josipa kod KARITASA u Zagrebu.

Da je dan bio dulji i da sutradan nije trebalo raditi, zadržali bismo se još i dulje u razgovoru, pjesmi. No doći ćemo opet „treće nedjelje u adventu“ 1986., govorili su nam gosti pri rastanku. Hvala, a mi ćemo se potruditi da se ovogodišnji prilog od preko 3000.-DM još poveća i da im bude ugodnije s nama, kod nas. Ako Bog da! Dragica Žimbrek

Ljubav je domišljata, kaže stara narodna mudrost. U povodu „Dana otvorenih vrata“ naše vezilje u Koblenzu najviše su mislile na karitasovu siročad u Zagrebu.

ka“, nego se tu našlo nove, neupotrebljene robe. Ostali su odjevni predmeti bili čisti, ispeglani i uređeni.

Najednom se u misiji našlo mnogo robe tako da je misija izgledala gotovo „zatrpana“. Marljive ruke svih misijskih članova, a i samih vjernika, svu su tu robu spremile, uredile i poslale. 24 velika kartonska paketa robe u kojima je bilo više od 450 kg, pošlo je preko njemačke pošte u na p. Dragu GVERIČA (Paroisse Cibanda-Mulagi, LUHVINJA, B. P. 162, BUKAVU – ZAIRE) da on i njegova braća i sestre to podijele našoj crnoj braći, da tako i oni osjete našu ljubav.

Nitko se neće začuditi ako opet, u drugoj prirodi, pokucamo na velikodušna srca naših vjernika, da ispružimo svoje ruke za braću našu u Africi. Time ćemo im pomoći da Krista mogu bolje i s ljubavlju naviještati te radošću i žrtvom svjedočiti. Mv

..*

Prodajem kuću u centru Popovače kod Zagreba, veličine 18x12 m., sa suterenom i tavanjskim prostorom predviđenim za dogradnju mansardi. Ima štagalj, 2 komore i obor za svinje. Cio plac je velik 1500m². Cijena 100.000.-DM. Obratiti se na tel. u Zagrebu: 041/27 2002 (Velimir Novočac).

GIESSEN

Otvorenje novog misijskog centra

Sedamnaestog prosinca 1985. godine prigodnim obredom blagoslovljene su i službeno predate namjeni prostorije novog misijskog Centra „Ivan Meštrović“ u Giesse-nu. Posvetu su obavili msgr. Hermann Meyer, biskupijski savjetnik iz Mainza i p. Bernardo Dukić, hrvatski nadužobrižnik iz Frankfurta. Obredu blagoslova prisustvovali su brojni gosti, među kojima, uz predstavnike biskupije Mainz, župnici njemačkih župa giessenskog dekanata na čelu s dekanom dr. Bernhardom Falckom, predstavnik Caritas, zastupnik grada odn. gradonačelnika i član gradskog savjeta gosp. Alfons Urban, dužobrižnici susjednih hrvatskih katoličkih misija iz Wetzlara, Frankfurta, Mainza, Wiesbadena i Würzburga, predstavnici same misije i drugi gosti.

Prije samog blagoslova goste je pozdravio p. Josip Bebić, dužobrižnik misije, naglasivši nastojanje hrvatske Crkve da ostane uza svoje vjernike i u promijenjenim prostorima te da u dužobrižničkoj djelatnosti izbori za njih dio vlastitijeg prostora prikladna za njegovanje vlastitog jezika, kulture, tradicije. Time Crkva ostaje dosljedna svome stoljetnome hodu za vjernikom i s vjernikom i u najrazličitijim društvenim, političkim i prostorskim okolnostima.

Pastoralni i socijalni suradnik gosp. Mato Valjan podastro je nakon toga programsku

skicu rada misijskog Centra istakavši kako bi on trebao biti mjesto najrazličitijih pastoralnih, kulturnih i karitativnih aktivnosti, kako bi se pomoglo strancu u očuvanju njegova ljudskog integriteta s poglavitim težištem – pomoći mu ukorijeniti se u temeljnoj nadi, u Boga, u budućnost. U programskom je govoru naglašeno nadalje da su vrata Centra otvorena ne samo katolicima, nego svima onima kojima je pomoć potrebna. U Centru će naime biti i socijalni ured. Istom prilikom slikovito je rečeno, kako je zajednička želja da Centar ne bude „niti geto, niti oaza ili kakvo egzotično drvo, nego prije cvijet u vrtu Božje Crkve koji želi biti obogaćen od drugih, ali isto tako želi dati i svoj doprinos bogaćenju drugih“.

Biskupijski savjetnik i referent za strance msgr. Mayer izrazio je zadovoljstvo što je ponovno u prilici predati upotrebi nove prostorije zajednici nenjemačkog jezika. Čestitkama su se pridružili dekan dr. Bernard Falck, predstavnik gradskog magistrata gosp. Alfons Urban te p. Bernardo Dukić koji je izrazio nadu da će Centar biti i mjesto izmjene misli i iskustava između njemačkih i naših vjernika i da će na taj način doprinijeti stvaranju ozračja boljeg međusobnog poznavanja i povjerenja.

Program je glazbeno uokviren nastupom dječjeg zbora koji je svečanosti dao raspoloženje skorog božićnog ugođaja pjevanjem hrvatskih i njemačkih božićnih pjesama, solo nastupom Ljubice Piljanović kao i glazbenim triom iz Eltvillea koji je oduševio autentičnim pjevanjem i sviranjem hrvatskih reli-

Mons. Hermann Mayer, referent za inozemce u biskupiji Mainz (lijevo) i misionar p. Josip Bebić za vrijeme blagoslova novog centra

gioznih i narodnih pjesama. Nakon programa gosti su u prostorijama novog Centra posluženi ručkom iz domaće kuhinje koji su pripremile žene i djevojke iz Giessena.

Hrvatska katolička misija u Giesse-nu broji više od 3500 vjernika i zahvaća vrlo prostrano područje: od Nidde, Giessena, Bad Nauheima, Ober Erlenbacha do Bad Vilbela. Ove će godine misija proslaviti 15-obljetnicu svoga postojanja. S tim u svezi znakovito je i otvorenje novog Centra – poklona misiji za njezin 15. rođendan.

M. Valjan

Tečaj dopisne teologije

Diplomiralo petero naših laika

Prije sedam godina započeo je Institut za višu teološku kulturu laika u Zagrebu održavati tečajeve dopisne teologije za sve one koji ne mogu redovno studirati, a željeli bi dublje razmišljati o svojoj vjeri te biti vjernički odgovorni u Crkvi i društvu. U početku je bilo i vjernika iz inozemstva koji su upisali

ovaj tečaj i dobili odgovarajuća pisma, ali zbog prevelike udaljenosti od domovinskih centara u kojima su se održavali studijski vikendi i bez podrške svećenika, oni su ostali usamljeni i posustali su na svom „putu“.

Svima u Njemačkoj pruža se sada nova mogućnost studiranja teologije. Zainteresirani se mogu upisati na tečaj **dopisne teologije** (Theologie im Fernkurs) koju odlukom Biskupske konferencije Njemačke vodi Domschule u Würzburgu. Institut za teološku kulturu laika u Zagrebu preveo je na hrvatski taj würzburški „Grundkurs“ i tako omogućio studiranje i onima koji ne vladaju dobro njemačkim jezikom. Tečaj se sastoji od 24 pisma koja se dobivaju tijekom jedne godine, svakoga mjeseca po dva, na njemačkom ili hrvatskom jeziku. Uz proučavanje pisama potrebno je sudjelovati na „propratnom studiju“ koji se sastoji od studijskih dana, vikenda ili tjedna. Redoviti susreti i razgovori s drugim sudionicima pod vodstvom stručnjaka-svećenika obavezni su za sve one koji žele polagati ispit i dobiti diplomu. U Würzburgu se polaže usmeni dio ispita, a pismeni se radi kod kuće.

Organizaciju ovog tečaja dopisne teologije preuzeo je svećenik dr. I. Međugorac koji radi u ustanovi za izobrazbu odraslih za Hrvate u Reutlingenu. On je u nekoliko hrvatskih

kat. misija u rottenburškoj biskupiji održavao predavanja i upoznao ljude s ovom novom mogućnošću daljnjeg teološkog školovanja, koje je vrlo potrebno.

Roditelji i katehete naime nalaze se pred ozbiljnim problemima vjerskog odgoja djece u vremenu kada se traže nove mogućnosti prenošenja vjere na buduće pokoljenje. Djeca pitaju više nego što roditelji znaju odgovoriti. Odgovori koji izrastaju iz vjere moraju se iznova oblikovati onako kako se mijenjaju pitanja, inače će ići mimo ljudi i biti nerazumljivi. U vremenu naglih promjena Crkva je u opasnosti da na današnja pitanja daje jučerašnje odgovore. Zato oni koji rade s mladima – roditelji i katehete – trebaju napredovati u poznavanju i proživljavanju svoje vjere. Pitanja o smislu života javljaju se uvijek iznova i na različite načine u sreći i patnji, rađanju i umiranju, ratu i miru. A smisao se nalazi u Bogu. No treba ga otkriti, pronaći.

U biskupiji Rottenburg / Stuttgart upisalo je ovaj tečaj dopisne teologije u svibnju 1984. godine dvanaest Hrvata. Najviše ih je bilo iz misije Spaichingen / Tuttlingen. Tu su se redovito i održavali studijski dani pod vodstvom dr. I. Međugorca, lic. teologije Miroslava Ugljara i dr. Pavla Žmire. Oni su održavali

(nastavak na sl. str.)

Petero najhrabrijih izišlo je na ispit iz dopisne teologije i postiglo zavidne rezultate.

NAŠI POKOJNICI

† Jozo Lauš

Na početku smo nove godine kad se zajednici daju podaci rođenih, umrlih, vjenčanih, krštenih itd. Kod nas je najmanji broj pokojnika. Za jedno stalno popunjavano mjesto u našoj crkvi zna svatko da je prazno od 16. kolovoza 1985. Toga je naime dana umro u vla-

Pokojni Jozo Lauš (desno) sa svojom obitelji na dan prve pričesti svoje kćerke Vesne

ku od Koblenza do Bingena na Rajni naš vjernik, katolik i Hrvat, otac dvoje djece, **Jozo Lauš**. Konduktor toga vlaka kaže da ga je našao zaspalog, ali ovaj puta zauvijek – **zatajilo srce!**

(nastavak s prednje str.)

predavanja i sudjelovali u teološkim razgovorima. Trud je urodio plodom. Pet najhrabrijih i najupornijih učenika izišlo je 7. 12. 1985. na ispit u Domschule u Würzburgu. Ispit su položili: **Ana Horvat** (Rottweil), **Mirjana Matić** (Rottweil), **Ivan Drempetić** (Oberndorf/N.) s. **Marcela Sedić** (Horb) i **Stanka Vidačković** (Waiblingen). Svi su postigli zavidne rezultate – prosjek ocjena 1,6. Odgovarali su na njemačkom i na hrvatskom jeziku. Ipak, polaganje ispita nije im bio jedini cilj, iako su oni sretni i zbog toga. Zadovoljni su što su se kroz proteklih 18 mjeseci mogli, i pored svakodnevnog posla i briga, baviti produbljivanjem svoje vjere. Susreti i izmjena misli su ih duhovno obogaćivali te su vrlo zahvalni svećeniku dr. Međugorcu koji ih je podržavao i hrabrio. Zahvalni su i biskupskom ordinarijatu (posebno referatima za strance i za školstvo) koji je ne samo pozdravio njihov upis na dopisnu teologiju već ih i financijski podržao. Nadamo se da će ovaj primjer naših dopisnih teologa potaći i druge da upišu isti tečaj.

Za sve informacije obratiti se na: dr. I. Međugorac, Astea-Kroaten, Krämerstr. 17, D-7410 Reutlingen, tel.: 07121/41065.

Stanka Vidačković

Jozo je rođen u selu Čosanlije (Livno) 21. ožujka 1947. gdje je 21. kolovoza o. g. sahranjen. Njegova supruga Vinka nalazi se u izuzetno teškoj situaciji, jer je mlađe dijete Zoran invalid od rođenja. Iza sebe ima nekoliko operacija i posljednja je trajala 6 sati u klinici Mainz. Vratio se pred Božić. Po prirodi je vedar, veseo i bistar. Vesna, njegova sestra, je ministrant najprije u njemačkoj zajednici a onda kod nas svake nedjelje. Oboje su redoviti polaznici vjeronauka, Mise. S majkom strpljivo podnose svoju tešku sudbinu ne proklinjući je nego s molitvom na usnama žive u nadi u bolju i sretniju budućnost. To im i mi želimo, pomažući ih i moleći za njih.

Hrvatska kat. misija Koblenz

† Anton Luš

U Bayreuthu je 21. studenoga 1985. umro **Anton (Toni) Luš**. Rođen je u Bačkoj Palanci 1920. godine. Od 1944. boravi i radi u Bayreuthu. Kad je svršetkom šezdesetih godina naš svijet počeo masovno dolaziti u Njemačku na „privremeni rad“, pokojnik je mnogim našim ljudima koji su došli u Bayreuth velikodušno, privatno i službeno pomagao. Znao je satima čekati u liječničkoj praksi da bi pomogao našim bolesnicima. Nije dijelio ljude po narodnosti niti po vjeroispovijesti. Pomagao je svima kojima je mogao pomoći. Na ispraćaju njegovih posmrtnih ostataka našlo se, iako je bio radni dan, oko 200 njemačkih i naših radnika kojima je Toni u nebrojenim slučajevima bio izvrstan savjetnik i stvarni pomoćnik. Pogrebne obrede vodio je njemački svećenik i hrvatski misionar p. Stjepan Pavoković. Pokojniku bila lagana crna zemlja. Počivao u miru Božjem!

Pavo Mikić

Pokojni Anton Luš, pomoćnik i savjetnik naših ljudi u Bayreuthu

Ispravak

U posljednjem broju „Žive zajednice“, str. 14., krivo smo ispod slike potpisali da je „župnik predstavio nove članove novog župnog vijeća“. Radilo se o predstavljanju kandidata za izbor novog Župnog vijeća u HKM Bochum. Ispravičavamo se za ovu omašku.

Duhovna zvanja u našoj Crkvi (mala statistika)

U više navrata pisali smo i mi u našem listu da broj svećeničkih i redovničkih zvanja u Evropi stalno opada. Pomirili smo se nekako s činjenicom da je to opadanje vidno u zapadnoevropskim zemljama, a zaboravljamo i previđamo da je i u našim sjemeništima i redovničkim ustanovama broj pripravnika za svećeničko ili redovničko zvanje sve manji. Naročito je bolna spoznaja da se iz redova „gastarbajtera“ rekrutira tek poneki kandidat za svećeničku službu u Crkvi.

Prema podacima Biskupske konferencije Jugoslavije u našim su se sjemeništima posljednjih godina brojke sjemeništara kretale ovako:

a) sjemeništari	dijecezanski	redovnički
1969.	1.013	1.029
1971.	727	771
1973.	546	471
1975.	475	380
1977.	433	385
1979.	408	324
1981.	392	324

b) bogoslovi	dijecezanski	redovnički
1969.	1.041	528
1971.	933	547
1973.	804	554
1975.	636	545
1977.	560	413
1979.	532	290
1981.	437	366

c) mladoisnisi	dijecezanski	redovnički
1975.	111	71
1977.	99	47
1979.	71	47
1981.	67	32

Porazne brojke! Ne bi li mladim katolicima u Godini mladih trebalo postaviti ozbiljno pitanje: „Može li Crkva preživjeti bez svećeničkih i redovničkih zvanja? Što oni, i njihovi roditelji dakako, čine da svećenika, redovnika i redovnica ne nestane?“

**ZZ ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a.M. 50
An den Drei Steinen 42, Tel. (069) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić
 Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija
 Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
 Stanka Vidačković,
 p. Jozo Župić

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina
 Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
 Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
 6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
 6082 Mörfelden-Walldorf 1

Socijalni savjetnik...

Tri važna upozorenja

1) Od ove 1986. godine na **poreznoj karti** (Lohnsteuerkarte) **djeca se više ne upisuju**, ni mala ni ona na školi, ako ne žive u Njemačkoj. Ali to ne znači da djeca kod poreza više ne postoje. Radnik ima po svakom djetetu i dalje tzv. „Freibetrag“, tj. određeni iznos slobodan od poreza, godišnje oko 1.800 DM po djetetu. Taj godišnji iznos se može uvesti na poreznu kartu ili sad na početku godine (ima posebni formular za to na Poreznom uredu), ili će vam ga Finanzamt uzeti u obzir na kraju godine kod uobičajenog „lonštojera“. Ista je dakle stvar. Ako sad odmah date uvesti „Freibetrag“, onda vam poduzeće mjesečno odbija nešto manje poreza. Kod godišnjeg poravnjanja poreza to se vraća najednom. To nije zapravo neka „nova nepravda prema strancima“, nego samo izjednačenje dosadašnjeg prava. Dosad su strancima priznavali **dva puta** djecu: onu upisanu na poreznu kartu, a i slobodan iznos jer nisu ovdje kod vas. Sad je za sve isto, i za one u domovini i za ove ovdje.

2) Za **vozače motorica** (mofa) važi od 1. 10. 1985. obaveza šljema. Dosad je to vrijedilo samo za teške motokotače.

Mofu smije voziti tko ima 15 godina. On mora nositi šljem, a motorčić mora biti osiguran. Statistika je dokazala da bi 63% više vozača motora ostalo iza udesa na životu da su nosili zaštitni šljem.

3) Sve više se zaoštavaju propisi za **rad na crno**. Godine 1985. otkriveno je 160.000 takvih slučajeva (ne samo pojedinih radnika, nego cijelih radnih kolona). Oko 83.000 procesa vodi se protiv poduzeća koja su uzimala ili prodavala radnike „na crno“. Kako s time nastaje ogromna ekonomska šteta državi i zajednici osiguranika, to sad sve više ureda za rad osniva posebne grupe kontrolora, koji sistematski tragaju za „crnjašima“. To važi ne samo za one koji ovdje žive kao turisti pa ilegalno, dakle bez papira, rade i zarađuju, nego i za sve one, koji doduše imaju dozvolu rada i boravka, ali uvečer ili preko tjedna idu raditi na crno. Uglavnom su to građevinarci, soboslikari i čistačice. Novčane globe su visoke (stotine tisuće maraka za firmu). Turiste se, kad ih se pronađe da rade na crno izgoni iz zemlje i zabranjuje im se kasniji dolazak u Njemačku. Osim toga, tko radi na crno, nije osiguran ni za slučaj bolesti niti za mirovinski staž.

Ivo Hladek

LUGANO (Švicarska)

Uz petu obljetnicu socijalne službe za naše radnike

U studenom prošle godine navršilo se 5 godina postojanja i rada socijalne službe za naše radnike koji žive i rade u južnom dijelu Švicarske u kantonu Tessin/Ticino/. Ta socijalna ustanova sa sjedištem u Luganu djeluje pri Caritasu i hrvatskim katoličkim misijama u Švicarskoj.

Ta obljetnica je prigoda da se ova relativno mlada socijalna postaja predstavi i široj javnosti. Naime, kako broj naših radnika u Švicarskoj ni 80-tih godina nije opadao, pastoralno osoblje hrvatskih misija i nadležne crkvene vlasti Švicarske, uvidjeli su potrebu da se i socijalna skrb naših radnika još više poboljša. Privremenost se oduljila, pa su s njom rasle ne samo potrebe, nego i problemi naših ljudi na ovim prostorima. Budući da do tada jedina socijalna služba, sa sjedištem u Buchsu, na graničnom prijelazu iz Austrije u Švicarsku, ni iz daleka nije mogla udovoljiti svim tim brojnim i raznovrsnim potrebama naših pečalbara, želja i potreba

za još jednom ovakvom postajom bila je sve prisutnija.

Konačno, 15. studenog 1980. u Luganu je otvorena socijalna služba, koja, eto, već 5 godina korisno i uspješno djeluje. Da je ova prijeko potrebna ustanova otvorena, najprije valja zahvaliti Caritasu u Luganu, odnosno razumijevanju i zalaganju tadašnjeg direktora don Cortele Corrado, zatim bivšim dušobrižnicima misije u Zürichu fra Radi Vukšiću i fra Mirku Bagariću, te socijalnoj radnici iz Buchsa Blagici Alilović, kao i misijskim suradnicima u Ticinu. Pet godina je relativno malo, ali ipak dovoljno da se puno toga učini i pomogne našim radnicima koji ulaze u Švicarsku preko graničnog prijelaza u Chiasso. I, na tom graničnom prijelazu socijalna radnica dočekuje radnike, uglavnom sezonce. Pomaže im kod obveznog liječničkog pregleda, zatim ih upućuje u mjesta kamo idu raditi. No, s tim susretom na graniци ne završava posao ove ustanove. Te iste ljude valja i dalje pratiti, te im trajno biti na usluzi pružajući im različite socijalne i karitativne usluge.

Taj nimalo lagani posao prilično je raznovrstan. Sastoji se u popunjavanju različitih for-

Novo!

Treće izdanje jedinstvene pjesmarice i molitvenika „Slavimo Boga“

U godini glazbe 1985. g., uprav pred Božić, izašlo je III. dopunjeno izdanje jedinstvene pjesmarice i molitvenika Slavimo Boga. Ukusno uređeno, na biblijskom papiru.

U njoj se nalazi: kršćanski nauk, osobne, obiteljske i liturgijske molitve; božićne, uskrsne, marijanske i pjesme kroz cijelu crkvenu godinu; svi sakramenti, značenje i tumačenje pojedinih liturgijskih vremena. Liturgijska i obiteljska knjiga za mlade i odrasle.

Lijep dar i poklon za: prvu pričest, krizmu, vjenčanje, imendan i rođendan. Poseban dar mladima da ne zaborave lijepe hrvatske pjesme i da sudjeluju kod euharistijskog slavlja. Također zahvalan poklon župniku i crkvi u domovini.

Može se nabaviti u svim hrvatskim misijama u SR Njemačkoj i Nadđušobrižničkom uredu u Frankfurtu, An den Drei Steinen 42, tel. (069) 54 10 46. Cijena 22.- DM. Narudžba iznad 10 komada s popustom!

mulara, prevođenju dokumenata, pisanju službenih dopisa, telefoniranju i posredovanju kod različitih ustanova i poslodavaca, tumačenju na sudu i policiji, posjetu bolnicama i zatvorima te savjetima u različitim osobnim ili pak obiteljskim poteškoćama i problemima.

Eto, to je samo jedan kratki uvid u taj veliki i nadasve odgovorni posao, koji socijalna radnica Vera Podpečan, uz svesrdnu pomoć svojih suradnika, posebno Mare Kraljić, rado i s ljubavlju obavlja. A to sve s jednim ciljem da bi ovo mukotrpno i nepredviđeno izbjivanje našeg pečalbara pod tuđim nebom Thelove postojbine bilo što snošljivije.

Za očekivati je da će ova karitativno – socijalna ustanova proslijediti nesmanjenim žarom svoju humanu i kršćansku djelatnost za dobro čovjeka, radnika, iseljenika, bez obzira na vjeru i narodnost.

V.P.

Socijalni ured pri Caritasu za radnike iz Jugoslavije u Gelsenkirchenu promijenio je adresu i broj telefona. Nova adresa i telefon glase: 4650 Gelsenkirchen, Kirchstr. 51, tel.: 0209/1580647.

Anonimno pismo

Fra Jure, po čudi radoznao kao mačka, rado donosi dnevnu poštu iz sanduka, uleti jutros i baci mi na stol omašno pismo: „Evo nam opet čestitke od nepoznatog prijatelja! Ded gledaj, što smo mu ovog puta skrivili!”

Kao što drugi šalju znancima o Božiću i Uskrsu dobre želje, tako „nepoznati prijatelj” nama krdom ubaci po koje anonimno pismo, ali ne s čestitkama, nego on naškraba na dva lista cijeli red naših zvučnih uzrečica, zbog kojih smo svjetski prvaci u psovcu. Ispuštam sad one iz ljudske anatomije, da se koji nevjest psovač ne bi sablaznio. „Kukavice, magarci, idioti, slonovi, konji, svinje, stoka, marva”, i tako redom kroz cijelo stočarstvo i zoologiju.

Aoniman znači „bezimen, nepoznat”, ali svi u našem Centru znaju dobro čiji je to škrabopis. Kad inače pišemo za njega stotine molbi, žalbi i isprika, jer svi ga jure zbog dugova i otplate, onda on potpisuje sa Milan S., ali ga svi zovemo „Cigo”. Nije doduše ciganske narodnosti – potječe negdje od Zemuna – ali onako prefrigan, laskav i preljubazan, liči našim negdašnjim ciganima, barem onim iz viceva. Vječno nešto tražuje, prosjači, trči okolo s ‘molbicama’, a svaka mu druga riječ: „Zahtevam samo što me sleduje!” Osjećaj stida ili ljudskog dostojanstva, to je za „Cigu” samo „gospocki lugsuz”.

Kod posljednjeg anonimnog pisma fra Gabro se toliko razbjesnio da je pred fra Jurom glasno kleo: „Bora mi, ja bi take lupeže strpa u top pa i’ otuoca do Zemuna!” Fra Jure se čudi: „A zašto bi ti puca do Zemuna? Triba danas štedit: pucaj do Zagreba, pa nek dalje trči piške do Beograda!”

Par dana kasnije evo „Cige” s bocom neke slabe komovice. „Daj vidi, šefe, šta to narod od mene traži”. Ispraznio on valjda poštansku kutiju, kao i drugi nakon povratka s božićnog odmora, pa mi evo stavi na stol cijelo brdo računa, opomena i dopisa od banke, robnih kuća i osiguranja.

Nije naš čovjek glupliji od drugih, ali onako lakovjerno i bezbrižno nitko drugi na svijetu ne kupuje robu na otplatu ili podiže kredite kao on, izuzev možda vladu koje zemlje. Kakvu god

reklamu ili ponudu „Cigo” ili žena mu dobiju u ruke, oni odmah sve naručuju, ali kad treba platiti, onda se kao čude: „Nisam ja ništa potpisao! Šta, zar toliko košta? U krizi sam, ne mogu sad platiti. Sve ti to njima, onako lepo i obrazovano, naštampaj!”

Dok se tako mučim s „Ciginim” obavezama, uđe fra Jure pa sjedne: „Samo ti, šjor Ivo, dalje posluj, a ja ću te sačekat!” Kad smo sve vjerovnike utješili s onim „čim dođem do para, platiću sve, čovek sam od reči, nema šta”, uzme „Cigo” šešir pa će već s vrata: „Šefe, zamolila me žena da nam napišeš onu cedulju za socijalamt, znaš ono što nas sleduje za zimu: malo odeće, koji tepih, kakvu paricu za Uskrs.” Fra Jure sluša strpljivo pa će u šali: „Ma ti si ka’ oni Mate iz Omiša na kiosku. ‘Daj mi vrust!’, veli on Švabi, a kad ovaj upita: ‘Wollen Sie auch Senf?’, Mate će: ‘Kost štogod?’ ‘Niks kosten’. A onda veli Mate: ‘Daj mi kilu!’”

Znam ga već 15 godina, kad je još redovno radio, doživio mali udes na poslu pa dobio renticu. Ali sad se već dugo vrti od ‘arbajcloza’ do ‘krankase’ i ‘socijalamta’. Svuda ga nešto „sleduje” – pa zašto bi onda krampo kao crnac po baštrelama? Devedeset pet po sto naših ljudi u inozemstvu pošteno radi i u znoju svog lica zarađuju za sebe i za brojnu obitelj kod kuće. Ali, eto, ima ih 5 od 100 i takvih kao naš „Cigo”.

U posljednjoj firmi prije tri godine opet mu se desilo nešto na poslu, posjekao malo prste, pa dobio i drugu renticu. Ali sam uvjeren da se on sam kvrcnuo po prstima, kad nitko nije gledao.

Kod svega toga ipak ga uhvati koji put strah: „Ma znaš, šefe, pričaju neki da bi me Švabi mogli procerat, ako im padnem na socijalni teret. Je l’ to moguće, gospodine, nakon petnaest godina poštenog rada za ovu državu?” „Pazi, Milane”, velim, „da budem s tobom iskren: da sam ja kakva vlast, već bi te davno bio potjerao u Mitrovicu!” „Cigo” počne galamiti kako mi manje radimo „za Jugoslavene”, a više „za Švabe”, pa ga šikaniramo zato što je „druge vere”. Onda ustane iz svog ugla fra Jure pa mu otkreše: „Pazi, čoviče Boži, šta blebečeš! Da ti sad ja kažem, šta si ti kad ovako prosjačiš i mučkaš: Eto, ti si za me baš ka’ neka drolja!” „Cigo” se sne-

Piše Ivo Hladek

biva i krsti sa svih pet prstiju. „Ma zašto vi tako meni, časnici oče pope?” „Zato što ti za profit i paricu prodaješ svoj obraz i ljudsko dostojanstvo, ka’ šta one nude svoje tilo za pare!” Al „Cigo” se brani:

„A di ima danas poštenja? Vežu te ovde u kapitalizmu kako oče, a dole u nas čim mrdneš ne fali ti po leđima! Svi te varaju – pa zašto da baš ja ostanem poštena budala?”

Fra Jure će mirno: „Sinko, u životu se moraš opridiliti, a ne stat nasrid puta. Il si na strani slobode, al onda se moraš sam za se brinit, niko ne daje ništ mukte. Ili biraš sigurnost i komotnost u društvenoj zajednici, pa te ona rani i nosi, ka’ nejakio dite, al onda adijo sloboda i poštenje!”

Koji dan kasnije stigne novo anonimno pismo. Fra Jure se kaje: „Mi nisam triba ‘Cigu’ nako ružit!” Tješim ga: „Ništa se vi ne jadajte, drugo nije ni zaslužio. U redu, kad je došao u Njemačku, isprva je marljivo radio, slao ženi sve što je za radio. Ali mu se karakter polako pokvario, izgubio vjeru i urođeni moral, kad je otkrio da se i drukčije može doći do novaca. Uzeo izmišljati trikove, bolovanja, molbice, rentice, dok nije postao ono što je sada”.

Fra Jure izvadi iz džepa kronicu, zatvori oči i šuti. „Sinko, nemoj bit tvrda srca!”, veli nakon par minuta. „Svi smo mi prid Bogom, ‘cigani’! Kad se nečeg plašiš ka’ dite u tami il kad dopaneš u zlo, onda moliš i kukaš, sklapaš ruke pa obećaješ zavite, sviće i limozinu Gospi i svecima. Al kad ti pođe nabolje, onda ka’ oni ateisti digneš nos u zrak pa veliš prkosno: nema Boga!”

Hrvatska katolička misija u Neussu dobila je 1. siječnja 1986. g. novi broj telefona i to: 02101/80314.

„Kirchliche Integration der Ausländer als Ausübung eines Rechts auf Freiheit“

Vom 14. bis 19. Oktober fand im Vatikan der 2. Weltkongreß über Ausländer-Seelsorge statt, einberufen von der Päpstlichen Kommission für Migration und Tourismus, um die Methoden zu studieren, die für die Seelsorge der Emigranten am geeignetsten und am besten sind. An dem Kongreß haben 40 Bischöfe aus allen Kontinenten teilgenommen sowie die National-Delegaten der Bischofskonferenzen, die Verantwortlichen der religiösen Kongregationen und der internationalen Organisationen. Die fast 200 Kongreßteilnehmer haben in einer Woche des Studiums aufmerksam die verschiedenen Aspekte der aktiven Teilnahme der Emigranten und auch der Aufnahmekirchen am religiösen Leben behandelt, im Thema: „Kirchliche Integration der Ausländer als Ausübung eines Rechts auf Freiheit“. Ihre Untersuchungen haben sich auf die Hauptreferate basiert und sich in drei Richtungen hin entwickelt, und zwar:

- Überblick über die Integration heute
- Doktrinaire Motivation
- Pastoral-Hinweise

Überblick über die Integration heute

1. Die Migration, die freiwillige oder gezwungene Fortbewegung von einzelnen oder ethnischen Gruppen, ist ein weltweites Phänomen unserer Zeit. Es handelt sich um viele Millionen Personen, die durch Armut, Naturkatastrophen, politische oder religiöse Intoleranz entworfen wurden. Es ist nahezu unmöglich, eine genaue Übersicht über die Emigrierten in der ganzen Welt zu geben, weil die Daten sehr stark fluktuieren, durch die plötzlich auftretenden Flüchtlingswellen, durch die Anwesenheit von Illegalen und aufgrund der fehlenden Information über die Deportierten. Es ist ein weites, verwickeltes, besorgniserregendes Bild.
2. Die Entwurzelung der Familie und der Zusammenstoß mit der neuen sozio-kulturellen Umgebung führen immer zu persönlichen Komplikationen, zu sofortigen lebensnotwendigen Ansprüchen, zum Familienzerfall, zur Einsamkeit, zu Sprach- und Anpassungsschwierigkeiten, zur Gegenüberstellung der Kulturen, zum Zusammenbruch der Ideale bei den Flüchtlingen, usw. . . ., und es entstehen Probleme sozialer, wirtschaftlicher, politischer, rechtlicher und religiöser Art.
3. Die Emigranten, die ihr Land verlassen und auf ihre Lieben, ihr Eigentum verzichten mußten, tragen aber selbstverständlich die Charakterzüge des eigenen Volkes sowie die Erinnerung an es in sich, also eine nicht auszulöschende Identität, auf die nicht verzichtet werden kann, die aber in der neuen Umgebung nicht immer wohlwollend akzeptiert wird. Die Er-

fahrung hat gelehrt, daß die Unmöglichkeit, sich frei in der eigenen Sprache auszudrücken und die eigenen religiösen Traditionen und das kulturelle Erbe der Vergangenheit beachten zu können, die Gewissen stark bedrückt, die kulturelle Verarmung der Umgebung, den Separatismus und auch die Spaltung hervorruft und mit der Erinnerung auch die religiöse Überzeugung auslöscht und die Reihe der Gläubigen kleiner werden läßt. Es muß noch gesagt werden, daß die Emigranten, weil sie nicht die Möglichkeit haben, ihre Identität auszudrücken, Gefahr laufen, die Opfer religiöser und politischer Gruppen zu werden, die ihnen materielle Hilfe anbieten, um sie als Werkzeuge für ihre Zwecke zu benutzen.

4. Die Kirche erkennt diese ihre ursprüngliche Identität an und gibt ihnen die Möglichkeit, sich mit ihrer eigenen Sprache und ihren eigenen Traditionen frei in die neue Aufnahmegemeinde einzufügen, die ja Teil der Universalkirche und des neuen Gottesvolkes ist. Die Begegnung der verschiedenen Kulturen und die Förderung der religiösen Besonderheiten werden in der Teilkirche Ausdruck der Universalkirche sein, die um so katholischer ist, je mehr sie in der Pluralität der Kulturen die Einzigartigkeit des Glaubens verwirklichen kann.
5. Gegenüber der so großen und verschiedenartigen Situationen nimmt das Phänomen der Migration heute den Charakter der Fortdauer an, denn der Großteil der Emigranten, besonders diejenigen der zweiten und dritten Generation, möchten in dem Land bleiben, wo sie eine größere Sicherheit als im Herkunftsland haben.

Doktrinaire Motivation

1. Der Integrations-Prozeß, der das Wohl der Emigranten im Auge hat, muß während der Zeit der Reife die göttlichen, die geoffenbarten und die menschlichen Gesetze beachten.

Im Plan des Schöpfers gehört die Welt allen Menschen: ihre Güter sind für alle bestimmt; so dürfte sich also niemand unter den Menschen als Fremder fühlen. Die menschliche Mobilität soll also bei der Verwirklichung dieses Planes helfen, der auf die Bildung einer gesellschaftlichen, zivilen und kirchlichen Einheit hinzielt. Die Notwendigkeit, diese Einheit zu achten, hat ihren Ursprung in der Tatsache, daß Gott, der gemeinsame Vater der Menschheitsfamilie, in Christus alle Völker und Nationen vereinigt hat. Der Plan des Erlösers ist im wesentlichen der, alles wieder herzustellen, was die Sünde zerstört hat und die Menschen zu Kindern

eines Vaters zu machen und zu Brüdern in Jesus Christus, „ein erkaufte Volk“.

2. Das Zeichen dieser Einheit ist die Kirche, ein universaler, geistiger und gesellschaftlicher Organismus. Christus hat der Kirche den Auftrag gegeben „Sakrament“ der Wiedervereinigung der Völker zu sein. „Weil sie Sakrament der Einheit ist, muß sie die Werte der von ihr entwickelten kirchlichen Integration bezeugen“ (Joh. Paul II.).
3. Vom Heiligen Geist beseelt und getragen, müssen die Teilkirchen sich dafür einsetzen, ein Volk von Brüdern zu schaffen, welches die Sprache der Liebe spricht, „Gärstoff beim Aufbau der Einheit der Menschen, der Zivilisation der Liebe“ (Joh. Paul II.).
4. Die Kirche erkennt als Grundprinzip der Integration den sozio-kulturellen Pluralismus an. An der Basis dieser Verschiedenartigkeit liegt ja gerade das natürliche (rationale) Recht, das uns die Achtung, die Entwicklung und die Pflege der ethnisch-kulturellen Werte abverlangt, die ein wertvolles Erbe darstellen, was in der Seele der Menschen eingepreßt ist, die zu einer bestimmten ethnischen Gruppe gehören.
5. Ein weiteres gültiges Prinzip ist das Hervorheben der Person: es erkennt den grundlegenden Wert der menschlichen Person an, Subjekt verschiedener Rechte, darunter auch das Recht auf Freiheit und persönliche Entfaltung; es verlangt also, daß der ganze Integrationsprozeß sich auf die Freiheit und die Achtung der natürlichen und christlichen Rechte des Migranten basiert; denn nur in einem Klima der Freiheit und des gegenseitigen Verständnisses öffnen sich die Emigranten den Werten der andern Kulturen, die sich in das Leben der Aufnahme-Teilkirche integrieren.
6. Die Lehre der Kirche und der Päpste, die Lehre des II. Vat. Konzils, wie auch das neue Kirchenrecht, bestätigen diese theologische Sicht und setzen diese Pastoralhinweise fest. Johannes Paul II. erklärt mit unmißverständlicher Klarheit: „Die freie, aktive Teilnahme der Emigranten, in Gleichstellung mit den in der Teilkirche geborenen Gläubigen, ist für die gläubigen Emigranten der Weg der kirchlichen Integration... Sie müssen voll und ganz sich selbst treu bleiben, was Sprache, Kultur, Liturgie, Spiritualität und besondere Traditionen angeht.“ Es handelt sich um ein Prinzip von großer menschlicher und sozialer Bedeutung, welches es dem Menschen erlaubt, an jedem Ort sich selbst treu zu bleiben und seine eigene Kultur und die persönliche Freiheit aufzuwerten.

„Kirchliche Integration...“

Pastoral-Hinweise

1. Damit sich die kirchliche Integration, als Ausübung eines Rechts auf Freiheit, in guten Bedingungen verwirklichen kann, müssen die notwendigen Etappen beachtet werden und auf mehrere Ebenen des kirchlichen Lebens müssen die Einsätze abgesprochen werden:
 - pastoraler Einsatz der Bischöfe
 - Ausbildung der Pastoralarbeiter
 - Vorbereitung der Gläubigen in den Pfarreien.
2. Von vordringlicher Wichtigkeit ist die Rolle der Emigranten selbst. Ihr menschlicher und christlicher Dynamismus kann den Partikularkirchen sehr viel geben, was man bereits schon erfahren konnte. Ihnen muß das Grundrecht zuerkannt werden, genau wie die anderen, am Leben der christlichen Gemeinde teilnehmen zu können, ihre kulturelle und religiöse Ausdrucksart sollte angenommen und ihre volkstümliche Frömmigkeit respektiert werden.
3. Alle Zusammenschlüsse und Verbindungen sollten gefördert werden, die für die Emigranten die geeignete Umgebung schaffen, in Freiheit wählen zu können und sich für die Bildung einer ausgewählten Gruppe einsetzen zu können, die fähig ist, die eigenen Landsleute zu animieren, um zu vermeiden, daß sie sich in einem kulturellen und religiösen Getto verschließen.
4. Die Aufnahmekirchen haben ihrerseits die große Verantwortung, an der Integration der Emigranten mitzuarbeiten. Damit diese in ihrer „Andersartigkeit“ angenommen werden, müssen die Bischöfe, Priester und Laien im Namen des Evangeliums dafür Sorge tragen, daß die Menschenrechte der Emigranten anerkannt und auch die tatsächliche Gleichberechtigung aller Getauften erreicht werden. Die Anwesenheit der Emigranten in den Partikularkirchen wird diesen helfen, noch besser die Einheit in der Katholizität zu leben, zu der sie ja berufen sind. Sie müssen die Notwendigkeit erkennen, mit den ethnischen Missionen zusammenzuarbeiten und mit ihnen neue Formen zu suchen, um in der Katechese, im Apostolat der Jugend, in den Bewegungen der katholischen Aktion, unter den Laien und in den liturgischen Feiern die kirchliche Integration zu fördern.
5. Den Kirchen des Herkunftslandes kommt die erzieherische Aufgabe zu, und zwar im Augenblick des Wegehens, wie auch nachher, dies im Hinblick auf eine eventuelle Rückkehr. Außerdem müßten sie sich versichern, daß die Emigranten betreut werden, damit sie sich unter der primären Verantwortung der Aufnahmekirchen frei und

geachtet in die Verschiedenartigkeit integrieren können.

6. Eine aktive und kontinuierliche Übereinstimmung zwischen der Kirche des Herkunfts- und des Aufnahmelandes ist notwendig. Sie müssen die Strukturen besprechen, die geschaffen werden müssen, um eine Integration zu ermöglichen und sich einigen über Katechese, Liturgiefeier und Sakramente, welche die kulturelle Verschiedenheit berücksichtigen, die ja die Grundlagen eines Lebens in der Einheit des Gottesvolkes sind. Sie müssen gemeinsam die Anwesenheit von Pastoralarbeitern, von Ordensmännern und Ordensfrauen befürworten und sich auch um ihre Ausbildung kümmern.
7. Um diese Solidarität zwischen den Partikularkirchen zu fördern und ihnen zu helfen, konkret und frei die schwere Integration der Emigranten zu leben, bietet die Päpstliche Kommission ihren Beistand an, was Information, Koordinierung und Vermittlung betrifft, wie auch jedes in ihrem Kompetenzbereich liegende Einschreiten, das als notwendig beurteilt wird.
8. Die Aufnahmegemeinden sollten die dadurch entstehenden Veränderungen annehmen und zusammen mit den Emigranten vorwärts gehen, hin „zu einer Gesellschaft, die kulturell reicher ist durch ihre Verschiedenartigkeit“ (Joh. Paul II.).
9. Flüchtlinge, in Verbannung Lebende, Verschleppte stehen in einer Situation von außergewöhnlicher Schwere; die Partikularkirchen werden dafür Sorge tragen, die christlichen Gemeinden auf diese Situationen aufmerksam zu machen, wie auch auf die daraus entstehenden Konsequenzen für die Jugendlichen und die Familien, indem sie ihre Integration umgehend und mit Feingefühl unterstützen und dazu ermutigen.
10. In den Partikularkirchen wird die Integration der gläubigen Emigranten in einem Klima der geistigen Öffnung auch die schon mit den Nichtchristen (Muslime, Buddhisten, Schintoisten, usw.) bestehenden brüderlichen Verbindungen stärken und so ein herzliches Verhältnis fördern.
11. Das Erlebnis der Emigration kann „nur dann ein positives sein, wenn der aus Arbeitsgründen Emigrierte, eine wirtschaftliche, soziale und kirchliche Integration genießt, die ihm würdige und fortschrittliche Lebensbedingungen ermöglicht und seine Person und seine Herkunft achtet“ (Joh. Paul II.). Deshalb müßten auch die Staaten Antworten finden, die auf lange Sicht hin wirksam sind und nicht die „Randsituation“ des Emigranten andauern lassen, sondern die notwendigen sozialen und wirtschaftlichen Verbesserungen vorsehen.

Postvertriebsstück	D 2384 E	Gebühr bezahlt:
--------------------	----------	-----------------

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf

Katolická riječ na hrvatskom preko WDR-a u 1986. godini

Zapadnonjemačka radio-postaja (WDR) iz Kölna emitirat će i ove godine na ultrakratkim valovima u dvadeset i jedan navrat duhovnu riječ hrvatskih misionara, provincijala i nadbiskupa na hrvatskom. Radio WDR koji svoj program za radnike iz Jugoslavije u SR Njemačkoj emitira svakoga dana od 18.20 do 19.00 sati, emitira duhovnu riječ obično subotom od 18.55 do 19.00 sati. Evo točnih nadnevaka (i govornika) emitiranja duhovne riječi na hrvatskom jeziku preko WDR-a u 1986. godini:

8. 2.1986.: p. Bernardo Dukić, Frankfurt/M.
1. 3.1986.: p. Mirko Gregov, Gelsenkirchen
22. 3.1986.: p. Mato Kljajić, Aachen
30. 3.1986.: p. dr. Luka Markešić, Sarajevo
12. 4.1986.: vlč. Ante Kutleša, Braunschweig
3. 5.1986.: p. Ignacije Vugdelija, Frankfurt/M.
18. 5.1986.: nadbiskup Josip Uhač, nuncij u Bonnu
24. 5.1986.: p. dr. Pavao Žmire, Stuttgart
14. 6.1986.: p. Josip Zrnčić, München
5. 7.1986.: p. Ante Anić, Köln
26. 7.1986.: p. Miroslav Barun, Baden-Baden
16. 8.1986.: p. Bernardo Dukić, Frankfurt/M.
6. 9.1986.: p. Mato Kljajić, Aachen
27. 9.1986.: p. Mirko Gregov, Gelsenkirchen
- 18.10.1986.: vlč. Ante Kutleša, Braunschweig
- 8.11.1986.: p. Ignacije Vugdelija, Frankfurt/M.
- 29.11.1986.: p. dr. Pavao Žmire, Stuttgart
- 20.12.1986.: p. Josip Zrnčić, München
- 25.12.1986.: kardinal Franjo Kuharić, Zagreb
10. 1.1987.: p. Ante Anić, Köln